

หนังสือชุดคณิตศาสตร์

เล่ม ๕

ฉบับขึ้น: การประกวด

ของ

กระทรวงศึกษาธิการ

ป
ก.๒๒.๖
๖

แบบเรียนชุดคณิตศาสตร์

เลขคณิต ชั้นประถมปีที่ ๔

นายโชค สุคันธวิช พ.ม., อ.บ.

เรียบเรียง

พิมพ์ครั้งที่หนึ่ง ๒๐๐,๐๐๐ เล่ม

พ.ศ. ๒๔๙๖

ปกกระดาษราคาเล่มละ ๒.๐๐ บาท

พิมพ์ที่โรงพิมพ์คุรุสภา

ปากคลองบางลำพูบน พระนคร

มีลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ

คำนำ

เด็ก ๆ ที่เข้าโรงเรียนอนุบาลมักรู้เลขจำนวนบ้างแล้ว ยิ่งในสมัยนี้ การใช้เงินเป็นสิ่งแพร่หลายทั่วบ้านทั่วเมือง ก็เป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้เด็กรู้ตัวเลข ๆ รู้จักสตางค์, รู้จักเงิน และรู้จักจำนวนสิ่งของ และรู้จักนับได้เอง ตามสถิติของนักปราชญ์ทางสถิติพยากรณ์สำรวจแล้วแสดงไว้ว่า เด็กอนุบาลเป็นจำนวนร้อยละ 71 รู้จักนับวงกลมเรียงตามลำดับ ตั้งแต่ 1 ถึง 20 วง เด็กอนุบาลที่ได้อาศัยอยู่ในบ้ทั้งสอง เป็นจำนวนร้อยละ 95 สามารถนับเลขจำนวนได้ แม้ไม่เคยนับเลขเรียงมาตั้งแต่ 1 เลขก็ตาม การนับ 1 ถึง 100 นั้น เด็กอนุบาลนับได้ และตามสถิติปรากฏว่า เด็กพวกนี้นับ 1 ถึง 100 ได้เป็นจำนวนร้อยละ 25 และร้อยละ 93 ในบ้ทั้งสอง นับได้คล่องแคล่วตามสถิติรายงานการศึกษาครั้งสุดท้ายเร็ว ๆ นี้ ปรากฏว่า เด็กอนุบาลที่เขาเรียนบทหนึ่งชั้นละ 30 คน อย่างน้อย 20 คนจะรู้จักนับ 1 ถึง 20 ได้ก่อนแล้ว

เด็กเล็ก ๆ อายุ 5-6-7 ขวบ ก่อนเข้าในโรงเรียนประถมศึกษา มักรู้จักนับเลขจำนวนมาแล้ว เนื่องจากการเล่น เช่น:—เล่นบ้าน, ตีเต๋, ร่อนรูป, ช้อนหา และการเล่นอื่น ๆ อีกที่ใช้ นับแต้ม

สรุปแล้วก็คือ เด็กพร้อมที่จะศึกษาวิชาเลขคณิตเบื้องต้นต่อไปได้แล้ว เช่น ให้เด็กรู้จักสังเกตเปรียบเทียบรูปร่าง, ขนาด แม้จะไม่พร้อมที่จะวัดขนาดให้ถูกต้อง

การสอนเลขคณิตนั้นจะเห็นว่า บางคนเฉียบแหลม คล่องแคล่วมากกว่าคนอื่น ๆ มากมาย เช่น:-

1) เด็ก 1 ปี 3 เดือน สามารถเรียงวงล้อขนาดต่าง ๆ จากเล็กไปใหญ่ หรือจากใหญ่ไปเล็กได้ตามลำดับ

2) เด็ก 3 ขวบ สามารถจัดตุ๊กตาเป็นพวก ๆ พวกใหญ่ พวกหนึ่ง และพวกเล็กพวกหนึ่ง ขนาดเล็กจำนวนมากกว่าพวกใหญ่เท่าตัว เพื่อให้กำลังพลเท่าเทียมกัน

3) เด็ก 4 ขวบ เห็นคนรับใช้จัดโต๊ะวางซ้อนขนาดจำนวนไป 2 คัน ไปหยิบจากตุ่มวางเพิ่มจนเต็มจำนวนตามที่ต้องการ

ในสองปีแรก ควรให้เลขคณิตเป็นเรื่องที่จริงจังเกี่ยวแก่ชีวิตประจำวันของเด็กเอง ให้เด็กมีความชำนาญในการนับ, ในการชั่งตวง ไม้บรรทัด, ไม้เมตร, ไม้บรรทัด ให้ได้เห็นหน้าปัดนาฬิกา และตัวเลข ให้ได้เล่นต่อเติม โยนห่วง หรือเล่นบ้าน และเด็กจะเรียนรู้เองว่า เลขคณิตเป็นอย่างไร และนับกันอย่างไร

ในการสอนครั้งหนึ่ง ๆ ต้องระวังและชี้ให้นักเรียนเห็นด้วยตา และกล่าวถึงจำนวนที่แลเห็นไม่ได้อีกด้วย

วิชาเลขคณิตในชั้นประถมนี้ ครูผู้สอนจะต้องเอาใจใส่เป็นพิเศษ ผู้สอนจะใช้ภาพหรือของจริงเพียงอย่างเดียวโดยไม่เขียนวิธีทำเลขไว้เลยก็ได้ ผู้สอนจะใช้คำราเลขคณิต แล้วอธิบายไปตามคำราโดยไม่มีของจริงหรือรูปภาพก็ไม่สู้ได้ผลนัก เพราะเหตุว่า เด็กเล็ก ๆ มีสติปัญญาข้งน้อย ไม่รู้จักการสังเกตเปรียบเทียบ หรือ

พิสูจน์ทดลองด้วยตนเองได้เลย ต้องอาศัยครูแนะและกรุณาทางให้
 เด็กไปก่อน ในการสอนครูใช้วิธี Play Way ให้เด็กได้รับความสนุก
 เพลิดเพลิน และสนใจอยู่เสมอ คำถามคำตอบและตัวอย่างต่าง ๆ
 ที่ครูจะแทรกสอดเข้าไป หรือตัดทอนให้เหมาะสมแก่ความต้องการ
 ได้เสมอ หนังสือจึงเป็นแนวทางที่จะช่วยให้ครูดำเนินการสอนไปได้
 โดยสะดวก และให้เด็กสนใจในสิ่งแปลก ๆ ที่มีอยู่นั้น

หนังสือชุดนี้บรรจุข้อความไว้น้อย เพราะมุ่งไปในทางนำเด็ก
 ไปสู่ความรู้เป็นส่วนสำคัญ และการทำแบบฝึกหัดนั้น ครูผู้สอนควร
 จะได้พลิกแพลงเอาเองตามโอกาสที่ผ่านไปทุกคราว.

บัญชีเรื่อง

บทที่		หน้า
1	วิธียก ลบ คุณ หาร ระคนกัน	11
2	การวัดระยะ การตวงการชั่ง และการกะจำนวน	19
3	วัน ชั่วโมง นาที และวินาที	21
4	บวกมาตรา	29
5	น้ำหนักสิ่งของ	33
6	คูณและหารมาตรา	42
7	ลบมาตรา	55
8	บัญญัติไตรยางศ์	61
9	เงินต่างประเทศกับเงินไทย	84
10	ใบเสร็จรับเงิน	94
11	ใบส่งของ	97
12	บัญชีรับ—จ่าย	105
13	โจทยระคน	115

มาตราต่างๆ

1. มาตราเงินไทย

25 สตางค์	=	1 สลึง
4 สลึง	=	1 บาท
100 สตางค์	=	1 บาท

2. มาตราเวลา

60 วินาที	=	1 นาที
60 นาที	=	1 ชั่วโมง
24 ชั่วโมง	=	1 วัน
7 วัน	=	1 สัปดาห์
4 สัปดาห์	=	1 เดือน
12 เดือน	=	1 ปี

3. มาตรา ชั่ง, ตวง, วัด

ก. วัดระยะทาง

12 นิ้ว	=	1 คืบ
2 คืบ	=	1 ศอก
4 ศอก	=	1 วา = 2 เมตร
20 วา	=	1 เส้น = 40 เมตร

ข. พื้นที่

100 ตารางวา	=	1 งาน = 400 ตารางเมตร
4 งาน	=	1 ไร่ = 1600 ตารางเมตร

ก. น้ำหนัก

$$100 \text{ ชั่ง} = 1 \text{ หาบ} = 60 \text{ กิโลกรัม}$$

ง. ตวง

$$20 \text{ ทะนาน} = 1 \text{ สัด}$$

$$50 \text{ สัด} = 1 \text{ บัน} = 1000 \text{ ลิตร}$$

$$2 \text{ บัน} = 1 \text{ เกวียน} = 2000 \text{ ลิตร}$$

4. มาตราเมตริก

ก. วัดระยะทาง

$$10 \text{ มิลลิเมตร} = 1 \text{ เซนติเมตร}$$

$$10 \text{ เซนติเมตร} = 1 \text{ เดซิเมตร}$$

$$10 \text{ เดซิเมตร} = 1 \text{ เมตร}$$

$$10 \text{ เมตร} = 1 \text{ เดคาเมตร}$$

$$10 \text{ เดคาเมตร} = 1 \text{ เฮกโตเมตร}$$

$$10 \text{ เฮกโตเมตร} = 1 \text{ กิโลเมตร}$$

หรือ:-

$$10 \text{ มิลลิเมตร} = 1 \text{ เซนติเมตร}$$

$$100 \text{ เซนติเมตร} = 1 \text{ เมตร}$$

$$1000 \text{ เมตร} = 1 \text{ กิโลเมตร}$$

ข. พื้นที่

$$100 \text{ ตารางมิลลิเมตร} = 1 \text{ ตารางเซนติเมตร}$$

$$100 \text{ ตารางเซนติเมตร} = 1 \text{ ตารางเดซิเมตร}$$

100 ตารางเดซิเมตร	=	1 ตารางเมตร
100 ตารางเมตร	=	1 ตารางเดคาเมตร
100 ตารางเดคาเมตร	=	1 ตารางเฮกโตเมตร
100 ตารางเฮกโตเมตร	=	1 ตารางกิโลเมตร

ก. น้ำหนัก

10 มิลลิกรัม	=	1 เซนติกรัม
10 เซนติกรัม	=	1 เดซิกรัม
10 เดซิกรัม	=	1 กรัม
10 กรัม	=	1 เดคากรัม
10 เดคากรัม	=	1 เฮกโตกรัม
10 เฮกโตกรัม	=	1 กิโลกรัม
1000 กิโลกรัม	=	1 เมตริกตัน

ง. ตวง

10 มิลลิลิตร	=	1 เซนติลิตร
10 เซนติลิตร	=	1 เดซิลิตร
10 เดซิลิตร	=	1 ลิตร
10 ลิตร	=	1 เดคาลิตร
10 เดคาลิตร	=	1 เฮกโตลิตร
10 เฮกโตลิตร	=	1 กิโลลิตร

5 มาตราอังกฤษก. วัดระยะทาง

12 นิ้ว	=	1	ฟุต
3 ฟุต	=	1	หลา
1760 หลา	=	1	ไมล์

ข. น้ำหนัก

16	ออนซ์	=	1	ปอนด์	
112	ปอนด์	=	1	ฮันเดรทเวท	
20	ฮันเดรทเวท	{	=	1	ตัน
2240	ปอนด์				

บทที่ 1

เมืองไทยเป็นเมืองทอง

ฉัน^๔ขอ^๔เด็ก^๔ชาย^๔เทว^๔มิตร^๔ เกิด^๔ที่^๔อำเภอ^๔สน^๔ป่า^๔ตอง^๔ ใน^๔จังหวัด^๔
 เชียง^๔ใหม่^๔ เมื่อ^๔ พ.ศ. ๒๔๘๖ บิดา^๔ชอบ^๔บุญ^๔ปัน^๔ ทอง^๔จรัส^๔ และ^๔
 มารดา^๔ชอบ^๔บัว^๔ทิพย์^๔ บิดา^๔ฉัน^๔มี^๔นา^๔ ๓๐๐ ไร่^๔ แบ่ง^๔ทำ^๔ไร่^๔หอม^๔กระ^๔เทียม^๔
 ๔๐ ไร่^๔ ทำ^๔ไร่^๔ยา^๔สูบ^๔ ๖๐ ไร่^๔ นาน^๔อก^๔นี้^๔ปลูก^๔ข้าว^๔ ที่^๔อำเภอ^๔สน^๔ป่า^๔
 ตอง^๔นี้^๔ ทำ^๔นา^๔ได้^๔ปี^๔ละ^๔สอง^๔ครั้ง^๔ เพราะ^๔เหตุ^๔ว่า^๔มี^๔นา^๔อุดม^๔สม^๔บูรณ์^๔
 ตลอด^๔ทั้ง^๔ปี^๔ ได^๔นา^๔จาก^๔ห้วย^๔และ^๔เหมือง^๔ที่^๔รัฐบาล^๔ควบคุม^๔ดูแล^๔

บิดา มารดาฉันมีบ้านหลังใหญ่ ทำด้วยไม้สัก และมีบ้าน
สำหรับคนงานอยู่อีก 6 หลัง มีชาวบ้านมารับจ้างทำไร่นาอยู่ 6
ครัวเรือน บิดามารดาแทรกเตอร์ 2 คัน สำหรับไถนา หว่านข้าว
และเก็บเกี่ยวเสร็จ รถยนต์ประโยชน์มาก ชาวนาดอนควรรหาไว้ใช้
บิดามารดาของฉัน ขยันและได้เงินมาก ๆ ทุกปี

บวก, ลบ, คูณ และหาร ระคน

+ - × ÷ = เป็นเครื่องหมายที่เธอเคยเรียนมาแล้ว

บวก 7 + 8 = 15

ลบ 9 - 5 = 4

คูณ 3 × 6 = 18

หาร 42 ÷ 7 = 6

ถ้าเครื่องหมายปะปนกัน ต้องทำตามกฎ ก่อ

ให้คูณและหารเสียก่อนบวกลบ

1. เธอได้เงินจากบิดา 5 บาท แล้วมารดาให้ไปโรงเรียน
อีกวันละ 2 บาท 6 วันเธอจะมีเงินเท่าไร ?

เธอจะมีเงิน $5 + 6 \times 2$ บาท = $5 + 12$ บาท = 17 บาท

ถ้าหากเอา 5 + 6 ก่อน ได้ 11 แล้วเอา 2 คูณ = 22 บาท

ทำให้ผิดจากความจริง

ฉันได้รับเงินจากน้า 6 บาท แล้วมารดาให้เงินแก่น้อง
และฉันไปแบ่งเท่า ๆ กันอีก 8 บาท ฉันจะมีเงินเท่าไร ?

ฉันจะมีเงิน $6 + 8 \div 2 = 6 + 4 = 10$ บาท

ถ้าเอา $6+8$ ก่อน ได้ 14 แล้วเอา 2 หาร = 7 บาท

ทำให้ผิดความจริง

2. เรขจงทำเลขต่อไปนี้:-

ก. $8 \times 4 + 3 = ?$; $4 + 8 \times 7 = ?$; $6 + 7 \times 9 = ?$

$3 + 9 \times 6 = ?$; $2 + 8 \times 6 = ?$; $6 + 6 \times 8 = ?$

ข. $56 \div 7 + 2 = ?$; $1 + 63 \div 9 = ?$; $3 + 45 \div 5 = ?$

$56 \div 8 + 3 = ?$; $5 + 60 \div 12 = ?$; $6 + 77 \div 11 = ?$

3. ต้องคุณหรือหารจากทางซ้ายมาก่อน

คุณบ่าแจกเงินให้หลาน 6 คน รวมกันเป็นเงิน 120 บาท และให้แบ่งคนละเท่า ๆ กัน พวกหลานเคยได้รับแจกเงินเท่านี้มาครั้งหนึ่งก่อนแล้ว รวมทางคราวนี้จึงมีมากขึ้นเป็น 2 เท่า

หลานคนหนึ่ง ๆ จะมีเงิน $120 \div 6 \times 2$ บาท

= 20×2 บาท

= 40 บาท

ถ้าเธอคุณกันเสียก่อน ผลลัพธ์ที่ได้ก็ผิดไป

$120 \div 6 \times 2 = 120 \div 12$ บาท

= 10 บาท

ถ้าเธอเป็นผู้รับส่วนแบ่ง เธออย่าลืมคูณเสียแล้ว.

จงทำเลขต่อไปนี้:-

4. $36 \div 9 \times 2 = ?$; $50 \div 5 \times 4 = ?$; $60 \div 12 \times 2 = ?$
5. $48 \div 8 \times 3 = ?$; $55 \div 11 \times 2 = ?$; $70 \div 7 \times 5 = ?$
6. $100 \div 20 \times 2 = ?$; $96 \div 12 \times 5 = ?$; $200 \div 8 \times 2 = ?$
7. $120 \div 12 \times 2 = ?$; $90 \div 9 \times 6 = ?$; $240 \div 12 \times 3 = ?$
8. $6 \times 9 \div 3 = ?$; $12 \times 5 \div 6 = ?$; $15 \times 9 \div 3 = ?$
9. $75 \times 3 \div 25 = ?$; $18 \times 12 \div 9 = ?$; $20 \times 10 \div 8 = ?$
10. $(3 + 4 + 7) \times 11 - (9 + 5 - 3) \times 10 = ?$
 $140 \times 95 \div 19 - 600 = ?$

ทบทวนความรู้ที่ได้เรียนมาแล้ว

จงรวมเลขต่อไปนี้:-

1. $7 + 592 + 47 + 2537 + 8 = ?$
 $549 + 6 + 48 + 9 + 1581 = ?$
2. $3248 + 59 + 168 + 8 + 7 = ?$
 $8 + 1538 + 92 + 7 + 139 = ?$
3. $58 + 4 + 79 + 3591 + 58 = ?$
 $840 + 7 + 90 + 5 + 4007 = ?$
4. $8 + 645 + 85 + 5428 + 9 = ?$
 $3 + 4234 + 63 + 8 + 436 = ?$
5. $3297 + 78 + 684 + 7 + 5 = ?$
 $658 + 5 + 65 + 7 + 2597 = ?$

จงลบเลขต่อไปนี้:-

6.	4655 - 2397 = ?	11.	5728 - 3984 = ?
	3427 - 2943 = ?		6291 - 4393 = ?
7.	4605 - 2398 = ?	12.	6020 - 3980 = ?
	5020 - 4970 = ?		4904 - 1897 = ?
8.	8602 - 1298 = ?	13.	3062 - 1970 = ?
	2057 - 1987 = ?		7102 - 3497 = ?
9.	7028 - 3990 = ?	14.	7381 - 3594 = ?
	5301 - 2897 = ?		8420 - 1970 = ?
10.	4823 - 2197 = ?	15.	8703 - 4298 = ?
	5047 - 1998 = ?		6300 - 5990 = ?

จงคิดหาจำนวนเลขเขียนลงให้ถูกต้อง

11.		635
	437	943
	530 ⁺	⁺
	<u>1099</u>	<u>3000</u>
12.	789	859
	765 ⁺	784 ⁺
	<u>2496</u>	<u>2611</u>

13.	818	1222	—
	$\begin{array}{r} \dots + \\ 919 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} \dots \\ 696 \\ \hline \end{array}$	
	<u>2492</u>		

จงทำเลขต่อไปนี้ให้เป็นผลสำเร็จ

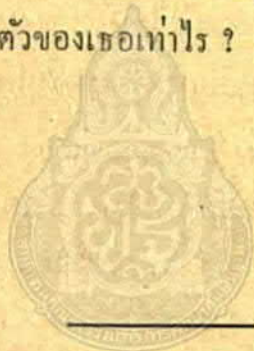
14.	$24 \times 18 + 3$	=	?
15.	$88 \div 8 - 10$	=	?
16.	$5 + 48 \div 6$	=	?
17.	$30 - 96 \times 2$	=	?
18.	$44 + 12 \times 9$	=	?
19.	$105 \div 35 \times 7$	=	?
20.	$12 \times 13 - 8 \times 9$	=	?
21.	$2525 \div 25 - 12 \times 9$	=	?
22.	$33 \div 3 + 48 + 3 + 73$	=	?
23.	$1800 \div 45 + 60$	=	?
24.	$11 \times 12 + 204 \div 3$	=	?
25.	$192 \div 8 - 360 \div 15$	=	?
-

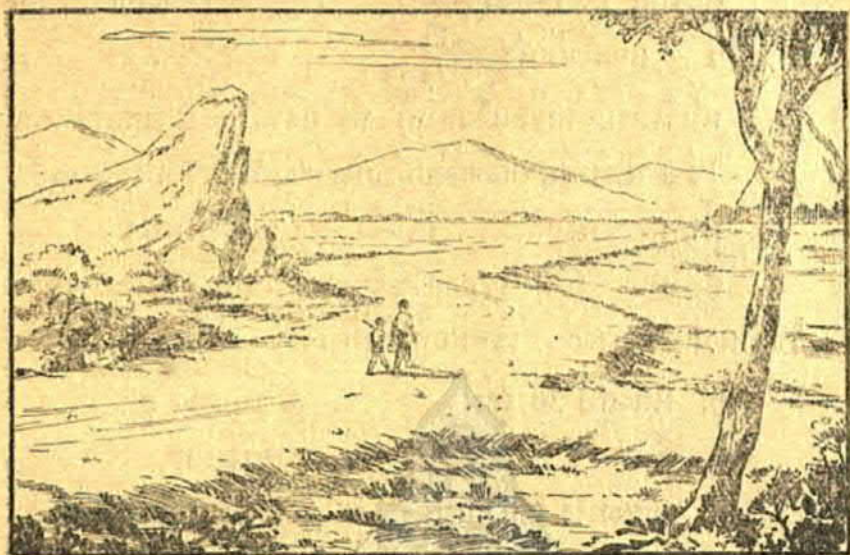
ความรู้เกี่ยวกับราคาและเบ็ดเตล็ดอื่น ๆ

เธอได้เรียนบวก ลบ คูณ หาร มาแล้ว บัดนี้เธอควรจะ
 วิชา^{๖๔} รวบรวมคำตอบที่ได้ทำแล้วดูว่า ถูกหรือผิดพลาด สิ่ง
 สำคัญที่เธอควรสังเกตและจดจำไว้

1. เด็กสูงเท่าไร หนักประมาณเท่าไร จดน้ำหนักและ
 ส่วนสูงของตัวเองไว้
2. เงิน 1 บาท ^๕ซื้ออะไรได้บ้าง เงิน 10, 100, 1000 บาท
^๕ซื้ออะไรได้บ้าง จะเป็นสิ่งเดียวหรือหลายสิ่งก็ได้
3. ให้รูราคาของใช้ ของกินต่าง ๆ เช่น ผ้าขาวราคาถูก
 ที่สุดเท่าไร, แพงที่สุดเท่าไร, สบู่ซักผ้าก้อนละกี่สตางค์
 ข้าวสารราคาถังละเท่าไร, ถังถนึ่งละเท่าไร เวลาคิดจริง ๆ
 จะได้ทราบว่า ราคาควรจะสักเท่าไร
4. ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของเธอเอง เช่น ค่าอาหาร, ค่ารถ
 ค่าเรียน, ค่าสมุดหนังสือ ต้องเปลืองวันละ, เดือนละ, ปีละเท่าไร
 ควรทำบัญชีรับจ่ายส่วนตัวประจำเดือนไว้ด้วย
5. ต้องรู้ส่วนกว้างยาวของห้อง, ประตูหน้าต่าง, บริเวณ
 บ้านของตัวเองอย่างคร่าว ๆ
6. ความเร็วของคน, สัตว์ และยานพาหนะ ในการวิ่ง
 หรือแล่นไป เช่น คนเดินชั่วโมงละ 4 กิโลเมตร รถไฟ
 ของไทยแล่นประมาณชั่วโมงละ 40 กิโลเมตร

7. ถ้าเธอเลี้ยงวัวควาย, เป็ด, ไก่, หมู ควรจดจำน้ำหนัก
ส่วนสูง, การออกลูก, ราคาแต่ละตัวไว้ด้วย
8. เธอรู้อัตราค่าจ้างแรงงานของคนต่าง ๆ บ้างไหม ถ้าเธอ
รู้เป็นวัน จะคิดเป็นสัปดาห์ เป็นเดือน ได้หรือไม่
9. เธอจงตอบคำถามต่อไปนี้ ตามที่เห็นว่าใกล้เคียง
ผู้ใหญ่สูง..... เซนติเมตร ผ้าขาวราคาเมตรละ.....บาท
ผ้าวิ่งชั่วโมงละ.....กิโลเมตร หมูราคาตัวละ.....บาท
10. เลขประจำตัวของเธอเท่าไร ? บ้านของเธอเลขที่เท่าไร ?

บทที่ 2

การวัดระยะ การตวง การชั่ง และการกะจำนวน

นักเรียนห้องนี้มีอยู่ 30 คน หมายความว่านักเรียนอยู่ 30 คนพอดี จำนวน 30 จึงเป็นจำนวนแน่ บางที่เราพูดถึงจำนวนที่ไม่แน่นอน เช่น “เดิน 10 นาทีถึง” หมายความว่ากะประมาณเอาเอง ไม่ได้ใช้นาฬิกาจับเวลา หรือพูดว่า นักเรียนคนนี้น้ำหนักตัว 25 กิโลกรัม เช่นนี้ ก็เป็นการกะคะเห่เหมือนกัน การชั่งตวงวัดในการซื้อ-ขาย และการกะดูอย่างหยาบ ๆ นั้น มุ่งหมายกันคนละอย่าง ในการซื้อขายเราต้องใช้มาตราที่แน่นอน

ต่อไปนี้ เรจงคิดว่า เราต้องใช้หน่วยที่แน่นอน
หรือไม่ และใช้หน่วยอะไร

1. นับจำนวนนักเรียนในชั้น ทำไมจึงเป็นจำนวนที่แน่นอน?
2. ไข่ 3 ฟองเป็นจำนวนที่แน่นอน หรือจำนวนประมาณ
3. น้ำตาล 2 กิโลกรัม เป็นจำนวนแน่นอนไหม?
4. ต่อไปนี้เป็นสิ่งของที่ใช้จำนวนแน่นอน และบางอย่าง
ใช้จำนวนประมาณ เรอบอกได้ไหม?

ก. หนังสือ 20 เล่ม

จ. กล้วย 200 ลูก

ข. น้ำตาล 2 กิโลกรัม

ฉ. ผ้าครึ่งหลา

ค. ระยะทาง 8 กิโลเมตร

ช. สตางค์ 15 สตางค์

ง. น้ำ 3 ถ้วย

ซ. 30 นาที

5. ในหนังสือภูมิศาสตร์กล่าวว่า พลเมืองในประเทศไทย
มี 18,000,000 คน จำนวนแน่นอนหรือไม่?

บทที่ 3

วัน, ชั่วโมง, นาที และวินาที

1. บิดาเด็กชายทวสิน เดินทางไปดูการแข่งทางม้าเร็ว 25 วัน
เขาออกเดินทางเมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม พ.ศ. 2496 เขาจะ
กลับวันที่เท่าใด?

บิดาเด็กชายทวสินไป 25 วัน จากวันที่ 14 กรกฎาคม
ถ้านับเป็นเวลา $14 + 25 = 39$ วัน
เดือนกรกฎาคมมี 31 วัน

$\therefore$ เขาจะกลับเมื่อ $39 - 31 = 8$ วันในเดือนหน้า
คือกลับวันที่ 8 เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2496

หรือ วันที่ 14 กรกฎาคม ถึงวันที่ 31 กรกฎาคม เป็นเวลา
18 วัน

$$18 + (?) = 25$$

$$18 + 7 = 25$$

$\therefore$ เขาไปในเดือนสิงหาคมอีก 7 วัน

$\therefore$ เขาจะกลับวันที่ 8 เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2496

2. ฉันทเดินทางตั้งแต่เวลา 7 นาฬิกา 45 นาที เพื่อไปเยี่ยม
เพื่อนที่นอกเมือง เดินทางไปเป็นเวลา 1 ชั่วโมง 50 นาที
ถึง เชอทราบไหมว่าฉันทถึงบ้านเพื่อนกี่นาฬิกา?

ชั่วโมง	นาที
7	45
1	50
8	95
9	35

+

←

เวลารวมมาคราเวลาอย่างนี้ รวมนาที่กับ
นาที่เสียก่อน แล้วเอาชั่วโมงกับชั่วโมงรวมกัน
ได้ 8 ชั่วโมง กับ 95 นาที

1 ชั่วโมงมี 60 นาที เราเอา 60 นาที
ทดขึ้นไปเป็นนอกชั่วโมงหนึ่ง คงเหลือ 35 นาที
ถึงบ้านเพื่อนเวลา 9 นาฬิกา 35 นาที

วิธีคิดเบื้องต้น เธอควรคิดใน
ใจและเขียนตามวิธีธรรมดา

วิธีทำตามธรรมดา ชั่วโมง นาที

7	45
1	50
9	35

+

5. เด็กหญิงอรทัย ออกจากบ้านไปตลาดเมื่อ 9 นาฬิกา
15 นาที แล้วกลับมาบ้านเวลา 10 นาฬิกา 30 นาที เธอทราบ
ไหมว่าเด็กหญิงอรทัยไปตลาดนานเท่าไร ?

ชั่วโมง	นาที
10	30
9	15
1	15

-

←

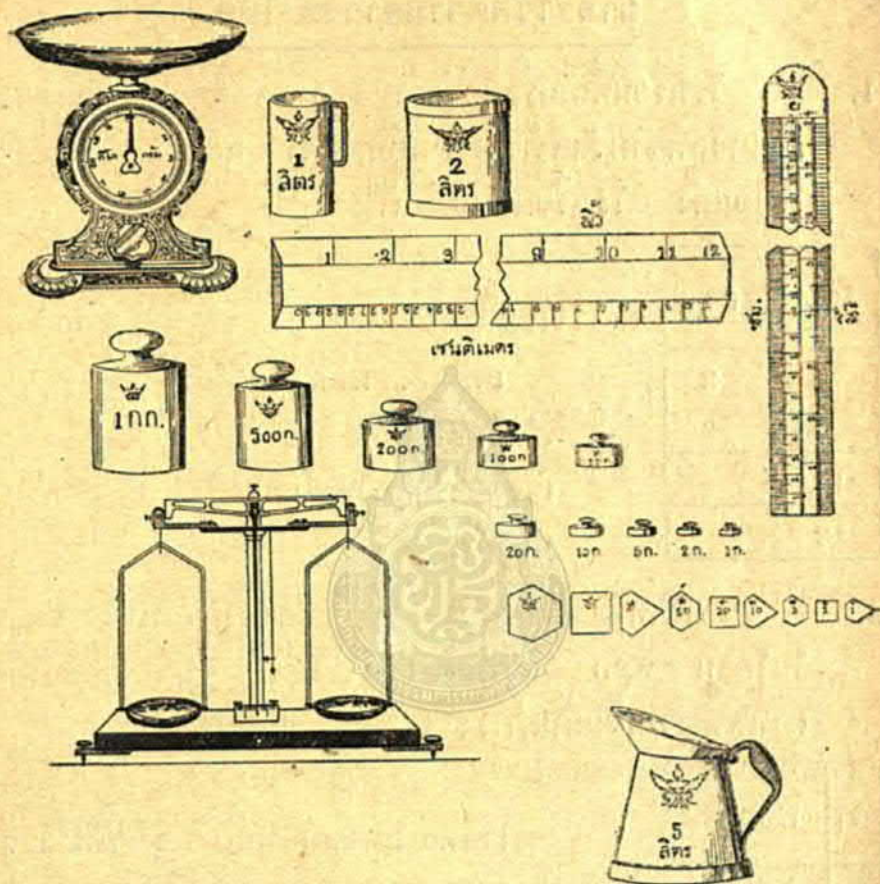
เวลาลบ เอานาที่ลบกับนาที่เสียก่อน
ถ้าหาลบกันได้ก็ไม่ต้องทอนชั่วโมงลงมาเป็น
นาที ที่เราไม่ทอนก็เพราะ 15 นาทีลบออก
จาก 30 นาทีได้

เด็กหญิงอรทัยไปตลาดนาน 1 ชั่วโมง
15 นาที

4. โรงเรียนประจำแห่งหนึ่งซื้อถ่านไว้ 600 กิโลกรัม เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ่อครัวใช้ถ่านวันละ 8 กิโลกรัม ถ่านจะหมดลงในวันที่เท่าไร (..... ธันวาคม)
5. รถไฟออกจากกรุงเทพ ฯ เวลา 7 นาฬิกา 10 นาที ถึงอยุธยาเวลา 9 นาฬิกา 10 นาที รถไฟแล่นนานเท่าไร และถ้าระยะทางระหว่าง 2 เมืองนี้ 72 กิโลเมตร รถไฟแล่นชั่วโมงละกี่กิโลเมตร?
6. นาฬิกาที่บ้านฉันมีอยู่ 2 เรือน เรือนหนึ่งเดินเร็วชั่วโมงละ 3 นาที 40 วินาที อีกเรือนหนึ่งเดินช้าไปชั่วโมงละ 5 นาที 30 วินาที ภายหลัง 1 ชั่วโมง นาฬิกา 2 เรือนนั้นบอกเวลาต่างกันเท่าไร?
7. จงรวมนวันที่เธอเรียนในโรงเรียนในภาคนี้
8. ลูกเสือรถจักรยานไปทางไกล ออกเดินทางเวลา 8.00 น. ถึงปลายทางเวลา 17 น. 30 นาที ถ้าเขาหยุดพัก 2 ครั้ง ครั้งละ 45 นาที เขาใช้เวลาเดินทางนานเท่าไร?
9. ฉันมีนาฬิกาข้อมือเรือนหนึ่ง เดินเร็ววันละ 3 นาทีเสมอ วันหนึ่งฉันตั้งตรงเวลากับหูดเที่ยง ต่อมาอีก 1 สัปดาห์ เวลาหูดเที่ยง นาฬิกาของฉันจะเป็นเวลาเท่าไร?
10. โรงงานใกล้บ้านฉันเริ่มทำงานเวลา 7.30 น. หยุดพักเวลากลางวันเวลาเที่ยงหนึ่งชั่วโมง เลิกทำงานเวลา 17.30 น. โรงงานนี้มึระยะทำงานวันละกี่ชั่วโมง?

11. นายอำเภอไปตรวจราชการ 15 วัน เขาออกเดินทาง
วันที่ 25 เดือน^๕ เขากลับถึงที่ว่าการอำเภอเมื่อใด ?
12. โรงเรียนปิดภาคปลายตั้งแต่วันที่ 27 มีนาคม เป็นเวลา
51 วัน โรงเรียนเปิดเมื่อใด ?

รูปนี้ได้ย่อเล็กกว่าขนาดของจริง

มาตราวัดความยาวของไทย

1. โรงเรียนที่ฉันเรียนอยู่ยาว 6 วา 2 สอก ๕
บันแผนก
 ศึกษาธิการจังหวัดสร้างต่อเสริมอีก 5 วา 2 สอก ๕
เมือสร้าง
 เสริมแล้ว โรงเรียนฉันยาวเท่าไร?

วา	สอก
6	2
5	2
11	4
12	—

โรงเรียนฉันยาว 11 วา 4 สอก
 แต่ 4 สอก เท่ากับ 1 วา
 $\therefore$ โรงเรียนยาว 12 วา

เชลลองวัดดูความยาวของโรงเรียนคุณักวัน
 หนึ่งด้วย

2. เสาสำหรับจอดแพยาว 5 วา ปักอยู่ในแม่น้ำ จมอยู่
 ในโคลน 3 สอก อยู่ในน้ำ 1 วา 2 สอก 1 คืบ เธอจงคิด
 คว้าเสาสูงจากพินน้ำเท่าไร?

วา	สอก	๕ คืบ
5	—	—
—	3	—
4	1	—
1	2	1
2	2	1

เวลาบไม่พอต้องทอน 5 วา เป็น 4 วา
 กับ 4 สอก เอา 3 สอกลบออกเหลือ 4 วา 1 สอก
 4 วา 1 สอกทอนลงเป็น 3 วา 4 สอก
 2 คืบ

เมื่อเอา 1 วา 2 สอก 1 คืบ หักออก
 คงเหลือ 2 วา 2 สอก 1 คืบ

3. จงรวมเข้าด้วยกัน:—

- (ก) 2 วา 2 สอก กับ 3 วา 3 สอก
 (ข) 4 เส้น 15 วา กับ 3 เส้น 4 วา
 (ค) 10 เส้น 5 วา กับ 6 เส้น 16 วา
 (ง) 1 วา 2 สอก 1 กับ กับ 2 วา 3 สอก 1 กับ

4. เสาโทรเลขสูง 4 วา 2 สอก เสาไฟฟ้าสูง 3 วา 3 สอก
 เสาโทรเลขสูงกว่าเสาไฟฟ้าเท่าไร ?

5. เชือกสำหรับโยงเรือเกลือเส้นหนึ่งยาว 10 วา 3 สอก อีก
 เส้นหนึ่งยาว 11 วา 2 สอก 1 กับ เชือกเส้นหลังยาวกว่าเส้น
 แรกเท่าไร ?

6. ถ้าขุนตาลที่จังหวัดลำปางยาว 33 เส้น 17 วา จงคิดเป็น
 ความยาวตามมาตราเมตริก

7. พระปฐมเจดีย์สูง 120 เมตร ภูเขาทองสูง 1 เส้น 18 วา
 2 สอก เธอจงคิดว่า พระปฐมเจดีย์สูงกว่าภูเขาทอง
 กี่เมตร ?

8. พระปรางค์วัดอรุณราชวราราม เดิมสูงเพียง 8 วา รัชกาล
 ที่ 3 โปรดเกล้าฯ ให้สร้างสวมพระปรางค์เดิมสูง 1 เส้น 13 วา
 2 สอก พระปรางค์สูงชันกว่าเดิมเท่าไร ?

9. หอเอฟเฟลในกรุงปารีสเป็นสิ่งก่อสร้างด้วยเหล็กสูงที่สุดในโลก
 สูง 300 เมตร จงคิดว่าสูงกี่เส้น กี่วา ตามมาตรา
 ไทยเดิม

10. เรอจงวัดส่วนกว้างและส่วนยาวของ

(ก) หนังสือเลข

(ข) สมุดที่ใช้

(ค) ห้องที่กำลังเรียนอยู่นี้

11. จ้างเขามาเจาะบ่อน้ำบาดาล ครั้งแรกเจาะลงไป 2 วา 2 สอก 1 คืบ ก็ยังไม่พบน้ำดี จึงเจาะลงไปอีก 1 วา 1 สอก 1 คืบ จึงพบน้ำสะอาดดี น้ำบาดาลบ่อนลึกกี่เมตร ?

12. ลวดเงินเส้นหนึ่งยาว 2 วา 1 สอก 1 คืบ 3 นิ้ว ใช้ทำ
 เข็มขัดเงินได้สายเดียว เหลือเศษอยู่ 1 คืบ 4 นิ้ว เรอจง
 คิดว่าเขาใช้ลวดทำเข็มขัดไปยาวเท่าไร ?

บทที่ 4

บวก मात्रา

มาตราอังกฤษ 12 นิ้ว = 1 ฟุต 3 ฟุต = 1 หลา

1760 หลา = 1 ไมล์

1. ค.ญ. อำไพ มีโบว์สีฟ้าและโบว์สีเหลืองยาว 3 ฟุต 6 นิ้ว กับ 4 ฟุต 8 นิ้ว รวมโบว์สองผืนยาว 3 ฟุต 6 นิ้ว + 4 ฟุต 8 นิ้ว

$$6 \text{ นิ้ว} + 8 \text{ นิ้ว} = 14 \text{ นิ้ว} = 1 \text{ ฟุต } 2 \text{ นิ้ว}$$

$$3 \text{ ฟุต} + 4 \text{ ฟุต} = 7 \text{ ฟุต}$$

$$\text{รวม} = 8 \text{ ฟุต } 2 \text{ นิ้ว}$$

เราตั้งแบบวิธีลงดังนี้

ฟุต	นิ้ว	
3	6	
4	8	+
8	2	←

2. ลูกเสือเดินทางไปพักแรม ตอนเช้าเดินทาง 4 ชั่วโมง 30 นาที ตอนบ่ายเดินทาง 3 ชั่วโมง 45 นาที ลูกเสือเดินทางกี่ชั่วโมง ?

3. แม่ให้ซื้อข้าวสาร 2 ถัง ถังแรกหนัก 15 กิโลกรัม 200 กรัม
อีกถังหนึ่งหนัก 14 กิโลกรัม 900 กรัม ข้าวสาร 2 ถังหนัก
เท่าไร ?

จงรวมเข้าด้วยกัน:—

4. 3 ชั่วโมง 15 นาที กับ 2 ชั่วโมง 30 นาที
5. 3 วา 2 สอก กับ 4 วา 3 สอก
6. 6 นาที 30 วินาที กับ 5 นาที 40 วินาที
7. 3 ฟุต 7 นิ้ว กับ 4 ฟุต 5 นิ้ว
8. 8 หลา 1 ฟุต กับ 4 หลา 1 ฟุต
9. 1 ไร่ 1 งาน กับ 2 ไร่ 2 งาน
10. 3 เส้น 15 วา กับ 3 เส้น 7 วา

ข้าวของแพง

1. เมื่อปีพุทธศักราช 2470 ราคาข้าวสารถึงละ 1 บาท 25 สตางค์ มาในปีพุทธศักราช 2490 ราคาข้าวสารถึงละ 14 บาท 50 สตางค์ ข้าวสารราคาแพงขึ้นถึงละเท่าไร ?
2. ปีพุทธศักราช 2496 ข้าวสารในจังหวัดเชียงใหม่ ราคาถึงละ 25 บาท ในจังหวัดพระนคร ราคาถึงละ 30 บาท ในจังหวัดระนอง ราคาถึงละ 50 บาท เหตุใดราคาข้าวจึงไม่เท่ากันทุกจังหวัด ?
3. เกลือในกรุงเทพฯ ขายกันเกวียนละ 80 บาท ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ขายเกวียนละ 300 บาท ราคาต่างกันมากไหม ? เขาทำเกลือกันที่ไหน ?
4. ถ่านไม้ในภาคอีสานราคาถึงละ 1.75 บาท ในจังหวัดลพบุรีขายกันถึงละ 2.50 บาท ในกรุงเทพฯ ขายกันถึงละ 4.25 บาท เหตุใดราคาจึงไม่เท่ากัน ?
5. ผ้าขาวที่ขายกันในปีพุทธศักราช 2480 นั้น ราคาเพียงเมตรละ 50 สตางค์ ครั้นปีพุทธศักราช 2490 ราคาผ้าขาวเมตรละ 7.50 บาท ราคาต่างกันเท่าไร ? ถ้าซื้อผ้าขาวสัก 36 เมตร จะแพงกว่าเมื่อพุทธศักราช 2480 สักกี่บาท ?

6. เมื่อพุทธศักราช 2480 สมัยนั้นได้เงินเดือนเดือนละ 20 บาท สมัยนั้นสมัยนั้นได้เงินเดือนเดือนละ 330 - 400 บาท ชาวนาเคยขายข้าวได้เกวียนละ 40 บาท เดียวนี้ขายได้เกวียนละ 700 - 800 บาท ชาวสวนเคยขายทุเรียนผลละ 5 สลึง ทุกวันขายผลละ 50 บาท
7. กุ้งนางในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2495 ราคา กิโลกรัมละ 6.50 บาท ในเดือนเมษายนปีเดียวกันราคา กุ้งนาง กิโลกรัมละ 10.50 บาท เหตุใดราคา กุ้งนาง จึงไม่คงที่ ?
8. เธอจึงให้เหตุผลที่ราคาข้าวของแพงขึ้น เพราะเหตุใดบ้าง และให้เหตุผลอีกว่า ข้าวของมีราคาไม่เท่ากันทุกๆ จังหวัด

บทที่ 5

น้ำหนักสิ่งของ

1. เราซื้อเนื้อวัว, เนื้อหมู, มันเทศ, พริก, หอม, กระเทียม, น้ำตาล, แป้ง, ข้าว เป็นกิโลกรัม และเศษของกิโลกรัม
2. ของบางอย่างมีราคาแพง การซื้อขายนับเป็นกรัม และเศษของกรัม เช่น เงิน, ทองรูปพรรณ, พิมเสน เป็นต้น เธอเคยซื้ออะไรเป็นกรัมๆ บ้าง ?
3. ของบางอย่างแพงมาก เราซื้อขายเป็นเซนต์กรัม เช่น เพชร, พลอย, ทัชชิม, มรกต, นิล
4. ส่วนของหนักและมีจำนวนมาก ๆ เรานับเป็นตัน ซึ่ง 1 ตันมี 1,000 กิโลกรัม เช่น ข้าวสาร, หิน, เหล็ก, ปูนซีเมนต์, ไม้, ยาง, ดิบูก เป็นต้น
5. แม่เอาเสมาทองคำหนัก 16 กรัม 8 เซติกรัม 5 เซนต์กรัม ไปบุบทำสายสร้อยคอสายหนึ่ง หนัก 16 กรัม 5 เซติกรัม 3 เซนต์กรัม ทองศูนย์ไปเท่าไร ?

กรัม	เดซิกรัม	เซนติกรัม
16	8	5
16	5	8
—	2	7

ทองสุกย้ายไป 2 เดซิกรัม
7 เซนติกรัม

มาตราเมตริก^๕ขนลง
คราวละ 10 จึงเท่ากับ
ลบเลขธรรมดา ←

$$\begin{array}{r}
 1685 \text{ เซนติกรัม} \\
 - 1658 \text{ เซนติกรัม} \\
 \hline
 27 \text{ เซนติกรัม} \\
 =
 \end{array}$$

6. จงรวมเข้าด้วยกัน:—

(ก) 125 กิโลกรัม 500 กรัม กับ 100 กิโลกรัม 500 กรัม

(ข) 123 กรัม 2341 เซนติกรัม กับ 1305 มิลลิกรัม

(ค) 1 ตัน 500 กิโลกรัม กับ 3 ตัน 750 กิโลกรัม

7. คาปูเหล็กหีบหนึ่งหนัก 30 กิโลกรัม ไข่ดอกฝ้ายบ้าน
12 กิโลกรัม 5 เฮกโตกรัม ตังจะเหลือคาปูเท่าไร ?

8. ข้าวสารกระสอบหนึ่งหนัก 105 กิโลกรัม ดวงเป็นถึง
ถังละ 15 กิโลกรัม ได้กี่ถัง ?

9. แม่ฉันทำขนมฝรั่ง ไข่เป้งสาลิห์หนัก 12 เดคากรัม,
เนย 1 เฮกโตกรัม น้ำตาล 1 เฮกโตกรัม, ไข่ 2 ฟอง ฟอง

หนึ่งหนัก 65 กรัม เมื่อสุกแล้วน้ำหนักลดลงไป 95 กรัม เธอ
จึงคิดว่าขนมฝรั่งนี้หนักเท่าไร ?

10. ฟันไปตลาด ซื้อกุ้งใหญ่ 2 กิโลกรัม มีกุ้ง 25 ตัว
ปลาช่อน 3 กิโลกรัม ได้ปลา 2 ตัว กุ้งและปลาหนักตัวละ
กี่กรัม ?
11. ทองแดงก้อนหนึ่งหนัก 115 กิโลกรัม ทองแดงอีกก้อน
หนึ่งหนัก 100,000 กรัม ก้อนไหนหนักกว่ากันเท่าไร ?
12. ปรีทบรรจขวดเหล็กไว้ววดหนึ่งหนัก 45 กิโลกรัม 250
กรัม 5 เซนติกรัม ปรีทอีกขวดหนึ่งหนัก 44 กิโลกรัม 565
กรัม 8 เซนติกรัม ปรีทขวดแรกหนักกว่าขวดหลังเท่าไร ?
13. ข้าวสารปีบหนึ่งหนัก 14 กิโลกรัม 50 กรัม น้ำตาล
มะพร้าวปีบหนึ่งหนัก 28 กิโลกรัม 450 กรัม น้ำตาลหนักกว่า
ข้าวสารเท่าไร ?
14. สายสร้อยคอทองคำสายหนึ่ง หนัก 25 กรัม 5 เดซิกรัม
3 เซนติกรัม สายสร้อยข้อมือทองคำสายหนึ่งหนัก 11 กรัม
7 เดซิกรัม 5 เซนติกรัม รวมน้ำหนักของสายสร้อยสองสาย
เท่าไร ?
15. เพชรเม็ดหนึ่งหนัก 45 เซนติกรัม 6 มิลลิกรัม เพชร
อีกเม็ดหนึ่งหนัก 33 เซนติกรัม 9 มิลลิกรัม เพชรเม็ดแรก
หนักกว่าเพชรเม็ดหลังกี่มิลลิกรัม ?

บททวนความรู้อธิบายเลขที่เขียนมาแล้ว

$$(1) \quad 123 \qquad (2) \quad 66)653($$

2338

129 +

531

6842

$$(3) \quad 3.25 \quad \text{บาท} \qquad (4) \quad 95.85 \quad \text{บาท}$$

$$4.50 \quad \text{บาท} \qquad \underline{29.90} \quad \text{บาท}$$

$$80.90 + \text{บาท}$$

$$17.75 \quad \text{บาท}$$

$$\underline{2.60} \quad \text{บาท}$$

$$(5) \quad 94)671($$

$$(6) \quad 345 \times 76$$

(7) จงบอกชื่อหน่วยมาตรฐานที่ใช้กับสิ่งของต่อไปนี้:-

น้ำปลา	ฟาง	มะม่วง	เนื้อหมู
ถ่าน	ความเร็ว	สับปะรด	บุหร
ข้าวสาร	ผ้า	น้ำส้ม	กระดาด
หมัก	พริกแห้ง	น้ำมันหมู	พริกไทย
ส้ม	น้ำ	ผ้า	กาแฟ

เธอคิดในใจได้เร็วไหม ?

1. เวลาบวกเลข จงคิดวิธีเอาเองตามถนัด จะรวมหลักไหนก่อนก็ได้

$$68 + 49 = ?$$

ก. คิด $60 + 40$ ได้ 100 หลักหน่วยรวมได้ 17 เป็น 117

ข. คิด $68 + 40$ ได้ 108 รวมกับ 9 หน่วย เป็น 117

ค. คิด $68 + 50$ ได้ 118 หักที่เกินมา 1 หน่วย เป็น 117

2. เวลาลบเลข ก็ทำอย่างเดียวกัน

$$482 - 67 = ?$$

ก. คิด $482 - 60 = 422$ หักออกอีก 7 เป็น 415

ข. คิด $482 - 70 = 412$ เพิ่มอีก 3 เป็น 415

ค. คิด $100 - 67 = 33$ เพิ่มอีก 382 เป็น 415

3. เธอจงฝึกคิดในใจ

$$67 + 43 = ? \quad 132 + 74 = ? \quad 963 + 45 = ?$$

$$71 + 59 = ? \quad 98 + 56 + 2 = ? \quad 59 + 71 + 87 = ?$$

$$95 - 15 = ? \quad 72 - 15 = ? \quad 149 - 75 = ?$$

$$482 - 57 = ? \quad 269 - 71 = ? \quad 678 - 299 = ?$$

4. เธอจงฝึกคิดในใจตามสะดวกคราวละคู่ แต่ให้เขียนในสมุด

$$\underline{57 + 64 - 37} = ? \quad \underline{24 + 36 + 27 + 13} = ?$$

$$\underline{34 + 60 + 46} = ? \quad \underline{37 + 47 + 57} = ?$$

$$\underline{854 + 331 - 134} = ? \quad \underline{45 + 58 + 75 + 82} = ?$$

ลมและพายุ

เธอทราบหรือไม่ว่า “พายุ” กับ “ลมใต้ฝุ่น” ต่างกันอย่างไร ? ลมและพายุเกิดขึ้นได้อย่างไร ?

ข้างล่างนี้เป็นบัญชีบอกความเร็วของลมชนิดต่าง ๆ

<u>ชนิดของลมและพายุ</u>	<u>ความเร็วเป็นกิโลเมตรต่อหนึ่งชั่วโมง</u>
ลมสงบ	1 — 6
ลมอ่อน	6 — 9
ลมปานกลาง	16 — 30
ลมแรง	40 — 60
พายุ	60 — 80
พายุใหญ่	90 — 120
ลมใต้ฝุ่น	มากกว่า 120

1. ในประเทศเราลมแรง ๆ เสมอ แต่มีความเร็วไม่มาก
จึงไม่สู้ร้ายแรง ในทุ่งราบต้องปลูกต้นไม้ใหญ่ ๆ กอไฟ ไร่
รอบ ๆ บ้านที่อาศัย เพราะว่าต้นไม้และกอไฟได้ต้านลมไว้
ได้มาก
2. ประเทศไทยมีกรรมวิธีปลูกข้าว และมีการพยากรณ์ลม
ฟ้าอากาศ มักพยากรณ์ถึงความร้อน, หนาว, จำนวนน้ำฝน
ตก และเวลาที่ฝนจะตก และลมพัดมาอย่างไร เช่น ลม
อ่อน, ลมปานกลาง, ลมแปรปรวน, พายุ
3. ถ้าลมพัดมาด้วยความเร็วชั่วโมงละ 100 กิโลเมตร เรา
เรียกว่าลมอะไร? ลมชนิดนี้เป็นภัยอันตรายแก่บ้านเมืองหรือไม่?
4. ลมไต้ฝุ่นเกิดในประเทศญี่ปุ่น, ประเทศจีน และอเมริกา
บ่อย ๆ เหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น?

อ่านแล้วคิดเสียก่อนทำเลข

เธอต้องอ่านโจทย์ให้ดี แล้วคิดดู

ก. โจทย์ถามว่าอย่างไร

ข. เธอรู้เรื่องทถามหรือยัง

ค. เธอจะลงมือทำเลขอย่างไร

ง. เธอคิดว่าคำตอบประมาณสักเท่าไร หรือควรได้คำตอบมากหรือน้อยเท่าไร

1. บิดาฉันให้เขาเช่าบ้านเล็ก ๆ เดือนละ 30 บาท บहनึงได้ค่าเช่าเท่าไร?
2. น้ำมันก๊าด 1 ลิตร มี 20 ลิตร ราคา 30 บาท ลิตรเดียวราคาเท่าไร?
3. ซื้อถ่านมา 5 ถัง เป็นเงิน 16 บาท ถ้าซื้อถังเดียวเท่าไร?
4. ห้องเรียนของเรามีโต๊ะเรียน 8 แถว แถวหนึ่งมี 6 ตัวห้องนั้นมีโต๊ะกี่ตัว?
5. ผ้าขาวมี 5 กติ กี่ฝน?
6. ฉันไปซื้อเสื้อที่ร้านซึ่งขายลดราคา ซื้อเสื้อได้ตัวละ 12.75 บาท ราคาปกติที่เลขขายตัวละ 16.25 บาท ฉันซื้อได้ถูกลงเท่าไร?
7. เด็กชายประสานได้ค่าอาหารไปโรงเรียนวันละ 1 บาท 75 สตางค์ ใน 6 วัน เขาได้ค่าอาหารเท่าไร?
8. รถไฟด่วนแล่นไปไต่ 406 กิโลเมตร ในเวลา 7 ชั่วโมง เธอจึงคิดว่าในเวลา 1 ชั่วโมง รถไฟแล่นไปได้เท่าไร?

9. วันนมตัวหนึ่งเจ้าของรีดนมได้ 35 ลิตร ในเวลา 1 สัปดาห์
วันหนึ่ง ๆ วัวตัวนี้ให้น้ำนมแก่เจ้าของกี่ลิตร?
10. เครื่องบินบินจากเชียงใหม่ถึงสุโขทัยไกล เป็นระยะ
2,000 กิโลเมตร ในเวลา 5 ชั่วโมง เครื่องบินบินชั่วโมง
ละกี่กิโลเมตร ?

คุณ ทาร ในใจ

1. ตัวคูณเปลี่ยนที่กับตัวตั้งได้ ไม่ทำให้ค่าหรือผลคูณเปลี่ยน
เช่น:—

$$5 \times 2 \quad \text{และ} \quad 2 \times 5 \quad \text{ได้} \quad 10$$

ถ้าคูณ 4×275 อย่างนี้ให้เอา 4 คูณตัวเดียว

$$4 \times 275 = 275 \times 4$$

2. แยกคูณ แยกหาร

$$(1) 23 \times 7 = (20 + 3) \times 7 = 20 \times 7 + 3 \times 7 = 140 + 21 = 161$$

$$(2) 99 \times 4 = (100 - 1) \times 4 = 400 - 4 = 396$$

$$(3) 37 \times 11 = 37 \times 10 + 37 \times 1 = 370 + 37 = 407$$

$$(4) 45 \times 98 = 45 \times (100 - 2) = 4500 - 90 = 4410$$

$$(5) 217 \div 7 = (210 \div 7) + (7 \div 7) = 30 + 1 = 31$$

$$(6) 196 \div 4 = (200 \div 4) - (4 \div 4) = 50 - 1 = 49$$

3. จงคูณในใจ 2×18 , 22×3 , $28 \div 7$, $35 \div 5$

$$23 \times 5, \quad 203 \times 8, \quad 29 \times 4, \quad 104 \times 5$$

$$12 \times 28, \quad 96 \div 4, \quad 105 \div 7, \quad 192 \div 8$$

$$207 \div 9$$

๒๒ บทที่ 6

คูณ และหาร มาตรา

1. นักเรียนชายในชั้นประถมปีที่ 4 , ในปีนี้ทำการฝีมือกันดี ๆ
หลายคน วันศุกร์การฝีมือให้นักเรียนทำฝาลังไม้ ให้ใช้ไม้
ฉาฉา 3 แผ่น ยาวแผ่นละ 1 ฟุต 6 นิ้ว เธอจึงคิดว่าจะต้อง
ใช้ไม้ยาวเท่าไร ?

โจทย์อย่างนี้เราก็คิดได้ 2 วิธี

ฟุต	นิ้ว
1	6
3	18
4	6

x

เอา 1 ฟุต 6 นิ้ว ตั้ง แล้วเอา 3 คูณ
3 คูณ 6 นิ้ว ได้ 18 นิ้ว
3 คูณ 1 ฟุต ได้ 3 ฟุต
แต่ 18 นิ้ว เท่ากับ 1 ฟุต 6 นิ้ว

เพราะฉะนั้น 18 นิ้ว จึงกระจาย
ขึ้นตามลำดับมาตรา คงได้ 4 ฟุต 6 นิ้ว

$$\begin{aligned}
 \text{หรือ } 1 \text{ ฟุต } 6 \text{ นิ้ว} &= 18 \text{ นิ้ว} \\
 \text{ไม้ยาวขนาดนี้ 3 แผ่น} &= 18 \text{ นิ้ว} \times 3 \\
 &= 54 \text{ นิ้ว} \\
 &= 4 \text{ ฟุต } 6 \text{ นิ้ว}
 \end{aligned}$$

ในต้นเราทอนฟุตเป็นนิ้วเสียให้หมด แล้วเอา 3 คูณ
ผลลัพธ์ที่ได้เป็น นิ้ว กระจายขึ้นเป็นฟุต ตามลำดับมาตรา
คงได้ 4 ฟุต 6 นิ้ว

เธอเข้าใจดีแล้ว เธอชอบทำโดยวิธีไหน ?

2. เธอจงใช้วิธีคูณทำให้คู่ทั้งสองวิธี อย่างที่ได้เรียนมาแล้ว

ก.	ฟุต	นิ้ว	ข.	ชั่วโมง	นาที
	2	6		4	3
		$\times$			$\times$
		7			8

ค.	เกวียน	บน	ง.	กิโลกรัม	กรัม
	1	1		12	500
		$\times$			$\times$
		12			5

เธอชอบวิธีไหนมากกว่า ?

3

ชื่อนามข้าวอยู่ 10 เกวียน 1 บัน 30 สัด ซึ่งเขาแบ่งให้
บุตร 5 คน คน ละเท่า ๆ กัน บุตรคนหนึ่ง ๆ จะได้ข้าวเท่าไร ?

วิธีหนึ่ง

$$\begin{array}{r} 5 \overline{) 10 \quad 1 \quad 30} \\ \underline{ 10 \quad 1 \quad 30} \\ 0 \quad 0 \quad 0 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 2 \quad 0 \quad 16 \\ \hline \hline \end{array}$$

ตอบ 2 เกวียน 16 สัด

วิธีสอง

ทอนให้เป็นสัดทั้งหมดเสียก่อน

$$10 \text{ เกวียน} = 1,000 \text{ สัด}$$

$$1 \text{ บัน} = 50 \text{ สัด}$$

$$30 \text{ สัด} = 30 \text{ สัด}$$

$$10 \text{ เกวียน } 1 \text{ บัน } 30 \text{ สัด} = \underline{\underline{1,080 \text{ สัด}}}$$

$$5 \overline{) 1080} \text{ สัด}$$

$$\underline{\underline{216 \text{ สัด}}}$$

$$216 \text{ สัด} = 2 \text{ เกวียน } 16 \text{ สัด}$$

ตอบ 2 เกวียน 16 สัด

4.

เรือจกติน้ำหนักปลาทุกระป๋อง 24 กระป๋อง กระป๋องหนึ่ง
หนัก 650 กรัม

5. จงคูณเลขต่อไปนี้ให้ถูกต้องตามมาตรา

ก.	นาที่	วินาที	ข.	ชั่วโมง	นาที
	2	10		5	30
		6 ×			4 ×

ก.	บาท	สตึง	สตางค์	ง.	เกวียน	บั้น	สัด
	2	3	20		3	1	50
			8 ×				5 ×

6. ดูก 9 ชั้น สูง 15 วา 3 ศอก ดูกชั้นหนึ่ง ๆ สูงกี่ศอก

7. บ้านของคุณครูฉันทน์ มีบริเวณเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส อย่างผ้าเช็ดหน้า กว้างด้านละ 3 เส้น 10 วา เธอจะคิดดูว่ารอบบริเวณทั้งสี่ด้านยาวเท่าไร ?

8. จงทำให้เป็นผลสำเร็จ

- ก. 5 บาท 3 สตึง 5 สตางค์ $\times 12$
 ข. 2 ไร่ 3 งาน 60 ตารางวา $\times 5$
 ค. 24 ชั่วโมง $\div 15$
 ง. 749 กิโลเมตร $\div 5$

9. คุณแม่ซื้อข้าวเหนียวจากโรงสีกระสอบหนึ่งหนัก 105 กิโลกรัม เอาไปขาย 7 ครั้งเท่า ๆ กัน ก็หมดข้าวเหนียวพอดี แม่ฉันนั่งข้าวเหนียวคราวละกี่กิโลกรัม ?
10. ห้องประชุมโรงเรียนของเรา ยาว 25 เมตร 50 เซนติเมตร กว้าง 18 เมตร 75 เซนติเมตร มีถนนซีเมนต์รอบห้องประชุม ถนนรอบห้องประชุมยาวเท่าไร ?

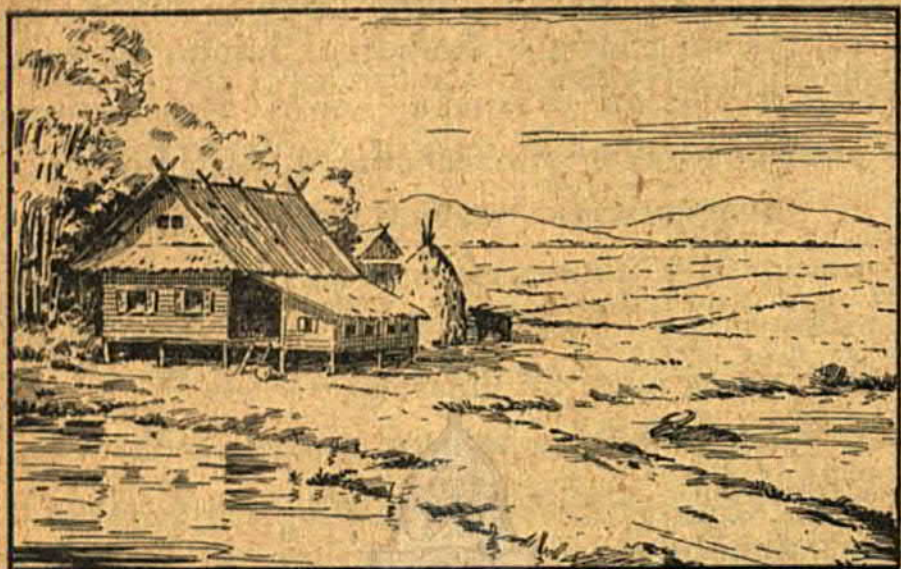

ยางพารา

1. มีผู้พบยางพารา ในทวีปอเมริกาใต้ ก่อนที่ชนผิวขาวจะรู้จัก และนำไปใช้เป็นประโยชน์ พวกอินเดียนแดง รู้จักดีว่า ยาง ไม้ทำประโยชน์ได้มาก เมื่อ พ.ศ. 2050 โคลัมบัส ไปพบ ทวีปอเมริกา และนำต้นยางพารา ไปปลูกในทวีปยุโรป เธอจึง คิดดูว่า คุ้มมาแล้ว ?
2. ยางได้จากน้ำสีขาวๆ ในต้นยางพารา ต้นยางเป็นไม้ยืนต้น สูง 15 เมตร ถึง 25 เมตร มีต้นไม้อะไรบ้าง ที่สูงขนาดนี้ ? และต้นไม้อะไรที่สูงกว่านี้ ?

3. ดันยางพาราอย่างโต วัดโดยรอบ 3 เมตร มีต้นไม้อะไรใหญ่กว่านี้, ดันมะม่วงอย่างโตมาก วัดโดยรอบกี่เมตร ? เธอเคยวัดคอของเธอไหม ? จงวัดดูว่า ดันมะพร้าว ดันมะม่วง, ดันไทร โตเท่าไร ?
4. ในประเทศอินโดนีเซีย มีการปลูกยางมากที่สุดในโลก เขาปลูกกันมากกว่า 225,000 ไร่ มียางพารา 175 ดัน ในพื้นที่ 1 ไร่ เมื่อปลูกต้นยางแล้ว 5 ปี ก็กรีดเอายางได้ ดันหนึ่งๆ ได้ยางประมาณ 3 กิโลกรัมต่อปี ไร่หนึ่งได้ยางประมาณเท่าไร ?
5. ในภาคใต้ของประเทศไทย มีการปลูกยางกันมาก เธอจงบอกชื่อจังหวัดที่ปลูกยางมาสัก 2 จังหวัด
6. ยางแผ่นรมควัน รับซื้อที่มลายา กิโลกรัมละ 18.36 บาท รับซื้อที่อเมริกา 21.56 บาท ถ้ายังไม่รมควัน ที่มลายา รับซื้อ กิโลกรัมละ 13.86 บาท และอเมริการับซื้อ กิโลกรัมละ 16.06 บาท ราคามันเป็นราคา รับซื้อ ในเดือนมกราคม 2495 และไม่ได้รวมค่าส่งด้วย ราคาจึงต่างกัน
7. ประเทศไทยเรา มีการผลิตยางเป็นลำดับที่ 3 และเป็นรายได้ที่สำคัญของประเทศอย่างหนึ่ง.

8. ยางใช้ทำอะไรได้บ้าง ? ยางลบ, ลูกหนัง, เครื่องเล่นของเด็ก, ยางล้อรถเล่นทุกชนิด ในบ้านเรือน, ในรถไฟ, ในเรือเดินทะเล และในเรือบิน มีวัตถุที่เป็น "ยางพารา" รวมอยู่ด้วยทั้งนั้น เธอมีวัตถุที่ทำด้วยยาง หรือประกอบด้วยยาง ในบ้านบ้างหรือไม่ ?
9. ยางนอกรถยนต์หนึ่ง ราคาเส้นละ 550 บาท ถ้าซื้อ 5 เส้น เป็นเงินเท่าไร ? ยางนอกรถจักรยาน ราคาเส้นละ 28.50 บาท ยางในรถจักรยาน ราคาเส้นละ 12.50 บาท จักรยานคันหนึ่ง ต้องใช้ยางนอก และยางใน เป็นเงินเท่าไร ?
10. ในประเทศไทยเรา มีโรงงานยาง หลายแห่ง ทำรองเท้ายาง กระเป๋าน้ำร้อน, กระเป๋าน้ำแข็ง, สายยาง และเครื่องมืออื่น ๆ ตลอดจนยางรถจักรยาน รองเท้ายางผ้าใบพื้นยาง ของบริษัท ยางไทย ขายเพียงคู่ละ 7.50 บาท, รองเท้ายางต่างประเทศ คู่ละ 15 บาท

บัญชี ทรัพย์สิน

บริษัทห้างร้านต้องทำบัญชีทรัพย์สินทุกปี บัดละครั้ง เขาทำบัญชีเพื่อให้รู้ว่าทรัพย์สินอยู่เท่าไร ทรัพย์สินทั้งหมดคิดราคาเป็นเงิน ในราคาปัจจุบันที่จะขายได้ทันที ครอบครัวของเราก็มีธุรกิจต้องทำคล้ายคลึงกับพ่อค้า ฉะนั้นควรทำบัญชีทรัพย์สินไว้บัดละครั้งเหมือนกัน

นายแสวง แส่นสำราญ เป็นชาวนาจังหวัดร้อยเอ็ด มีบุตรชื่อ เต็กชายสุเทพ แส่นสำราญ กำลังเรียนชั้นประถมปีที่ ๔ ในโรงเรียนประชาบาล นายแสวงจึงบอกให้บุตรทำบัญชีทรัพย์สินดังนี้

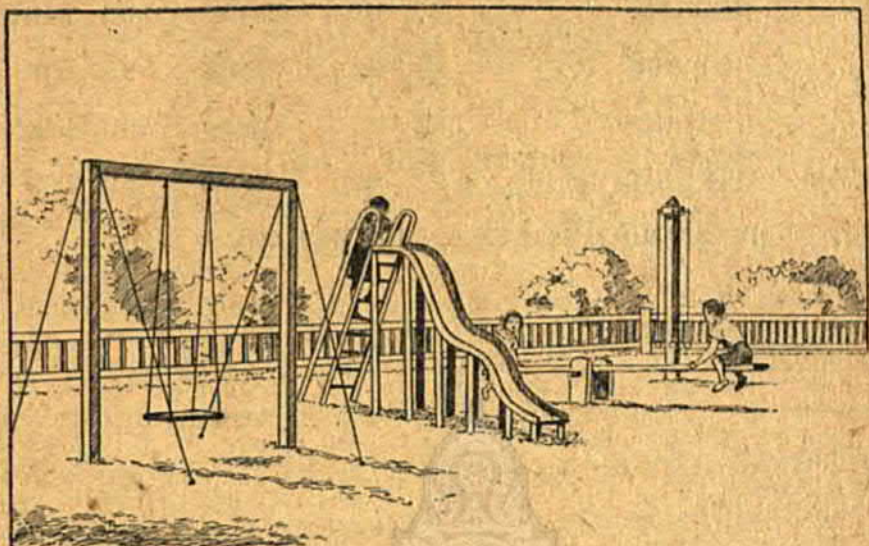
บัญชีทรัพย์สิน เมษายน 2496

รายการ	จำนวน	ราคาเป็นเงินบาท
นา.	50 ไร่	50.000
บ้าน	1 หลัง	10,000
โพนนา	3 โพง	4,800
ควาข	5 ตัว	10,000
ไก่	120 ตัว	360
ข้าวเปลือก	10 เกียน	6,000
เครื่องมือทำนา	30 ชิ้น	3,000

รวม.....บาท

1. ราคากับบ้านเป็นเงินเท่าไร ?
2. นาราคาไร่ละเท่าไร ?
3. กล้วยราคากิโลกรัมเท่าไร ?
4. ข้าวเปลือกเกวียนละเท่าไร ?
5. ทำนาได้ข้าวไร่ละ 40 สัด นา 50 ไร่ ได้ข้าวกี่เกวียน ?
6. ทรัพย์สินที่ นายแสง แสนสำราญ มีอยู่นั้น คิดเป็นเงิน
เท่าไร ?
7. เธอจงทำบัญชีทรัพย์สินให้บิดาของเธอไว้ทุกปี

กีฬา ใน โรงเรียน

ในโรงเรียนของเรากีฬาน่าเล่น และกีฬากลางแจ้ง กีฬา
 ในร่มมี หมากรุก หมากรอ ส บิงปอง ต่อบัด มวยสากล
 จูโด กีฬาในร่ม มี กระดานหมก ชิงช้า กระดานสั้น
 เนตบอลล์ ห่วงข้ามตาข่าย

ค่าใช้จ่ายซื้อเครื่องกีฬา

1.	เชือกสำหรับกระโดด	20 เส้น	เส้นละ	3 บาท
2.	รองเท้าสำหรับวิ่ง	30 คู่	คู่ละ	30 บาท
3.	บิงปอง	6 ชุด	ชุดละ	20 บาท

4.	ลูกบอลดี	12 ลูก	ลูกตะ	100 บาท
5.	หมากฮอส	10 ชุด	ชุดตะ	25 บาท
6.	กระดานถน ^๔	2 ท	ทตะ	500 บาท
7.	ห้วงยางและตาข่าย	2 ชุด	ชุดตะ	50 บาท
8.	เรื่องรวมค่าใช้จ่ายซื้อเครื่องกีฬาทั้งหมดนี้			

บทที่ 7

ทุกวันนี้ เลข มีประโยชน์ แก่เราเสมอ

เราอยู่ในประเทศที่เจริญแล้ว เราใช้เงินเป็นวัตถุกลาง และทุกคนก็มีเงินทองสำหรับใช้จ่าย เงินได้มาจากไหน? เราได้เงินจากการค้าขาย การทำกรงานต่าง ๆ และเด็ก ๆ ได้เงินจากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง เด็ก ๆ อาจมีโอกาสดำเงินได้เหมือนกัน การใช้จ่ายเป็นสิ่งสำคัญ เธอจะต้องคิดให้ถูกต้อง สมกับที่ได้เล่าเรียนมาสามปีเศษแล้ว ต่อไปเธอจงอ่านดูคราวละข้อ แล้วบอกคำตอบแก่ครู

1. หัวหอมแห่งราคากิโลกรัมละ 3.75 บาท ถ้าซื้อเป็นเงิน 18.75 บาท จะได้หัวหอมแห่งมาเท่าไร?
2. มีเกวียน 21 เล่ม สำหรับบรรทุกนักเรียน 105 คน ไปเที่ยวป่า ถ้าบรรทุกนักเรียนเกวียนละเท่า ๆ กัน หมดพอดี เกวียนเล่มหนึ่งจะบรรทุกนักเรียนได้กี่คน?
3. ถ้ารถไฟแล่นไปได้ชั่วโมงละ 35 กิโลเมตร ถ้าแล่นไประยะทาง 315 กิโลเมตร จะเสียเวลานานเท่าไร?
4. เรือบินลำหนึ่งบินไปได้ชั่วโมงละ 325 กิโลเมตร ต่อชั่วโมง ถ้าบินไป 12 ชั่วโมง จะไปได้ไกลเท่าไร?
5. สามร้อยนาทีกี่ เป็นกี่ชั่วโมง?

6. สมจัน 24 ถึง เป็นเงิน 72 ชั่ง สมจันถึงเคยวราคา
กบาท ?
7. ครูเอสมัเขียวหวานมาจากสวน 135 ผล แจกนักเรียน
ในชั้น 45 คน คนละเท่า ๆ กัน นักเรียนจะได้สมัเขียวหวาน
ไปคนละกี่ผล ?
8. แม่น้ำซอผ้าแพรวา 9 เมตร 25 เซนติเมตร เอาตัดเสื้อ
ให้น้อง 3 ตัว 3 เมตร 50 เซนติเมตร เหลือผ้าอีกเท่าไร ?
9. ในเวลาสัปดาห์เดียว ทนงเก็บไข่ไก่จากเล้ามา 252 ฟอง
เธอคิดว่าวันหนึ่งได้ไข่กี่ฟอง ?
10. เด็กชายประเสริฐขายหนังสือพิมพ์วันนึ่งไป 72 ฉบับ เขาได้
ค่าขาย 3.60 บาท เขาได้ค่าขายหนังสือพิมพ์ฉบับละเท่าไร ?

ไหน จะ มากกว่า กัน ?

1. 1 ชั่ง หรือ 1 กิโลกรัม
2. 1 ไร่ หรือ 500 ตารางวา
3. 5 ชั่วโมง หรือ 40 นาที
4. 4 วัน 12 ชั่วโมง หรือ 90 ชั่วโมง
5. ครึ่งนาที หรือ 40 วินาที
6. 1 หลา 2 ฟุต หรือ 4 ฟุต
7. 18750 หรือ 18570
8. 1 ชั่วโมง 10 นาที หรือ 65 นาที
9. 25 ออนซ์ หรือ 1 ปอนด์
10. ครึ่งชั่วโมง หรือ 20 นาที
11. 24×18 หรือ 19×20
12. 2 หาบ หรือ 200 กิโลกรัม
13. 100 ทะนาน หรือ 6 ถึง
14. 2 เกวียน หรือ 5 บัน

15. 1 หลา 6 นิ้ว หรือ 40 นิ้ว
16. 8 ไร่ หรือ 10,000 ตารางเมตร
17. 1,000 บาท หรือ 10 ชั่ง
18. 100 เส้น หรือ 1,200 วา
19. 6 หลา หรือ 20 ฟุต
20. 1,000 ลิตร หรือ 1 เกวียน

ข้อ ของ ที่ ร้าน และ ตลาด ต้อง คิด ใน ใจ

เมื่อเธอไปซื้อของหรือจ่ายกับข้าว เธอต้องคิดในใจทุกคราว เพราะหาโอกาสเขียนไม่ได้ง่าย ๆ ทุกคนต้องการเร็ว ๆ และมักอึดแถมมาก จึงต้องรีบร้อนด้วยกันทุกคน

เธอจงหัดคิดราคาให้คล่องและว่องไวภายในใจ แล้วบอกคำตอบให้ครูทราบ

จงคิดราคาสิ่งต่างๆ ต่อไปนี้ :-

1. น้ำมันหมู 3 กิโลกรัม กิโลกรัมละ 5.50 บาท
2. เนอหมู 4 กิโลกรัม กิโลกรัมละ 7.50 บาท
3. ปลาหนึ่ง 6 ข้าง ข้างละ 75 สตางค์
4. ส้ม 4 ผล ราคาร้อยละ 12 บาท
5. ข้าวสาร 1 ถัง ราคาลิตรละ 1.50 บาท
6. นม 6 กระป๋อง กระป๋องละ 3.50 บาท
7. หมัก 2 ขวด โหลละ 18 บาท
8. น้ำตาล 10 กิโลกรัม กิโลกรัมละ 3 บาท
9. ผักกาด 5 กิโลกรัม กิโลกรัมละ 50 สตางค์
10. มะนาว 10 ผล ร้อยละ 15 บาท
11. ดินสอคำสองแท่ง โหลละ 12 บาท
12. สมุด 6 เล่ม ราคาเล่มละ 60 สตางค์
13. ถ่าน 4 ถัง ถังละ 3.50 บาท
14. ไม้ขีดไฟ 6 ถัง ห่อละ 1.50 บาท (ห่อละ 10 ถัง)

15. บุหรี่ 3 ตัว ตัวละ 30 สตางค์
 16. หนังสือเลขราคาเล่มละ 3 บาท หนังสือไหนเท่าไร ?
 17. กุ้งแช่สัสน้ำตาลละ 60 บาท ช่อ 2 คู่ เป็นเงินเท่าไร ?
 18. แดงกวากิโลกรัมละ 3 บาท ช่อ 5 กิโลกรัม เป็นเงินเท่าไร ?
 19. แปรงถูพื้นไม้ละ 12 บาท ช่อ 3 อันเท่าไร ?
 20. ผ้าเช็ดหน้าไม้ละ 18 บาท ช่อ 3 ผืนเท่าไร ?
 21. ผ้าขาว 5 เมตร ราคาเมตรละ 10 บาท 50 สตางค์
 22. หนังสือพิมพ์รายวันฉบับละ 75 สตางค์ 30 ฉบับเป็นเงินเท่าไร ?
 23. นมกระป๋อง 5 กระป๋อง กระป๋องละ 3 บาท 80 สตางค์
 24. เสื้อกล้ามสำหรับเด็กราคาตัวละ 5 บาท 50 สตางค์ เสื้อ 6 ตัวเป็นเงินเท่าไร ?
 25. สบู่ก้อนละ 1 บาท 90 สตางค์ ช่อ 5 ก้อนเป็นเงินเท่าไร ?
-

บทที่ 8

เทียบ หนึ่ง หน่วย. (วิธีบัญญัติไตรยางศ์)

1. เธอเคยซื้อของคราวละมากๆ ทุกคน เช่น ไข่, ส้มเขียวหวาน, ปู, ปลา, เครื่องใช้ เช่น ช้อน, ส้อม, สบู่, แปรง, หวี และของใช้ในโรงเรียนของตัวเอง มี สมุด, ปากกา, ดินสอ, ผ้าเช็ดหน้า, กระดุม เป็นต้น
2. เรามักได้ยินเขาถามซื้อกันเป็นสิบ, เป็นโหล, เป็นก๊ว, เป็นร้อย, เป็นพัน และชื่อน้อยก็ขาย
3. เด็กหญิงผลาไปตลาดสด ถามซื้อมังคุด แม่ค้าบอกว่า 5 ผลบาทขาดตัว เด็กหญิงผลาซื้อ 2 ผล เป็นเงินเท่าไร ?

1)

$$\begin{array}{r} 5 \overline{) 100} \quad \text{สต.} \\ \underline{20} \quad \text{สต.} \end{array}$$

2)

$$\begin{array}{r} 20 \quad \text{สต.} \\ 2 \times \quad \text{สต.} \\ \underline{40} \quad \text{สต.} \end{array}$$

2 ผล 40 สต.

$$5 \text{ ผล} = 100 \text{ สตางค์}$$

$$1 \text{ ผล} = 100 \div 5 \text{ สตางค์}$$

$$= 20 \text{ สตางค์}$$

$$2 \text{ ผล} = 40 \text{ สตางค์}$$

4. ครูนันทาไปซื้อกระดุมคิดเสีย คนขายบอกว่าไหลละ 3 บาท
ครูนันทาซื้อ 10 เม็ดเท่านั้น กระดุม 10 เม็ดราคาเท่าไร ?

1)

$$\begin{array}{r} 12 \overline{) 300} \quad \text{สต.} \\ \underline{25} \quad \text{สต.} \\ \hline \end{array}$$

2)

$$\begin{array}{r} 25 \quad \text{สต.} \\ 10 \times \\ \hline 250 \quad \text{สต.} \\ \hline \end{array}$$

$$3 \text{ บาท} = 300 \text{ สตางค์}$$

$$\begin{aligned} \text{กระดุมเม็ดเดียวราคา } 300 \div 12 \\ = 25 \text{ สตางค์} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{กระดุม 10 เม็ดราคา } 25 \times 10 \\ = 250 \text{ สตางค์} \end{aligned}$$

$$= 2 \text{ บาท } 50 \text{ สตางค์}$$

5. ทบานเด็กชายอาจหาญจะทำบุญเลี้ยงพระ มารดาจึงให้ไปซื้อ
ไข่เป็ด 60 ฟอง เด็กชายอาจหาญถามแม่คำว่า “ไข่เป็ดขาย
ร้อยละเท่าไรครับ ?” แม่ก็บอกว่า “ร้อยละ 30 บาทค่ะ”
เด็กชายอาจหาญจ่ายเงินไปเท่าไร ?

$$\text{แม่ค้าคิดราคาไข่ } 100 \text{ ฟอง } 30 \text{ บาท}$$

$$\text{ไข่ } 10 \text{ ฟอง } 3 \text{ บาท} +$$

$$\text{ไข่ } 50 \text{ ฟอง } 15 \text{ บาท}$$

$$\text{ไข่ } 60 \text{ ฟอง } 18 \text{ บาท}$$

เด็กชายอาจหาญคิดไข่ 1 ฟอง 100) 30.00 (30 สตางค์

30 0

$$3000 \div 100 = 30 \text{ สตางค์}$$

$$\text{ไข่ } 60 \text{ ฟอง } 60 \times 30 = 1800 \text{ สตางค์} = 18 \text{ บาท}$$

เธอคิดอย่างไร ?

6. คุณแม่ไปถามซื้อผ้าถุงถุงที่ร้านไทยรุ่ง เขามอบขายกิโลละ 120 บาทขาดตัว คุณแม่ซื้อมา 12 ผืน เป็นเงินเท่าไร ?

1)

$$\begin{array}{r} 20 \overline{) 120} \text{ บาท} \\ \underline{6} \\ \end{array}$$

ผ้ากิโลหนึ่งมี 20 ผืน ราคา 120 บาท
ผ้า 1 ผืน ราคา $120 \div 20$

$$= 6 \text{ บาท}$$

ผ้า 12 ผืน ราคา 12×6
 $= 72 \text{ บาท}$

2)

$$\begin{array}{r} 12 \\ \times 6 \\ \hline 72 \\ \hline \end{array}$$

วิธีของคนขายเขาคิด

ผ้า 20 ผืน 120 บาท

ผ้า 10 ผืน 60 บาท +

ผ้า 2 ผืน 12 บาท

ผ้า 12 ผืน 72 บาท

หัด คิด ราคา ของ ต่าง ๆ

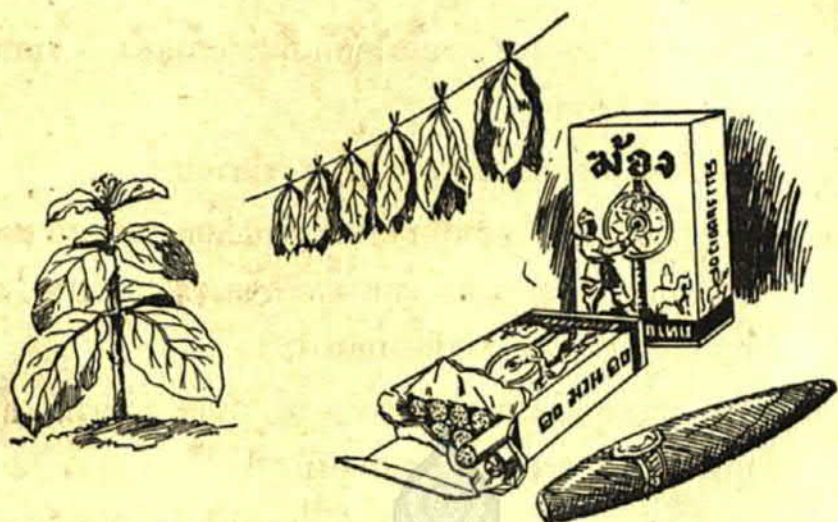
เรื่องจกคิดราคาของโดยวิธีเทียบหนึ่งหน่วยก่อน
ครั้งหลังให้คิดตามวิธีของพ่อค้า

1. ดินสอคำขาย 4 แท่ง 1 บาท ถ้าซื้อ 6 แท่ง จะต้อง
จ่ายเงินเท่าไร ?
2. สมุดโหลละ 9 บาท ซื้อ 4 เล่มเท่าไร ?
3. ลำไยร้อยละ 5 บาท ซื้อ 25 ผล เป็นเงินเท่าไร ?
4. มะนาวร้อยละ 15 บาท ซื้อ 20 ผล เป็นเงินเท่าไร ?
5. หวีพลาสติกโหลละ 18 บาท ถ้าซื้อเพียง 2 เล่ม จะ
สิ้นเงินเท่าไร ?
6. บุหรี่เกล็ดทองราคาของละ 3 บาท ถ้าซื้อ 3 มวนเป็นเงิน
เท่าไร ? บุหรี่เกล็ดทองของหนึ่งม 20 มวน
7. บุหรี่ตราสิงห์โตกระป๋องหนึ่งม 50 มวน ขายกระป๋องละ
20 บาท ถ้าซื้อ 10 มวน เป็นเงินเท่าไร ?
8. มันแกว 10 หัวหนึ่งบาท มันแกวอย่างนี้ราคาร้อยละเท่าไร ?
9. กางเกงนักเรียนขายส่งเป็นราคาโหลละ 180 บาท ขายปลีก
ตัวละ 18 บาท ราคาขายปลีกแพงกว่าราคาขายส่งเท่าไร ?
10. ผ้าขาวมัทฉะ 120 บาท ถ้าซื้อ 2 ผืนจะสิ้นเงินเท่าไร ?
11. ผ้าขาวไม้หนึ่ง 36 หลา ขาย 420 บาท ถ้าซื้อ 3 หลา
จะต้องจ่ายเงินเท่าไร ?
12. ข้าวสารถึงละ 30 บาท ถ้าซื้อเขา 3 ถัง จะต้องเสีย
เงินเท่าไร ?

13. สายสร้อยทองคำหนัก 15 กรัม เป็นเงิน 300 บาท ถ้าซื้อสร้อยทองคำหนัก 7 กรัม จะต้องซื้อในราคาเท่าไร ?
14. มะปรางราคา 100 ผล เป็นเงิน 8.50 บาท ถ้าซื้อ 2,000 ผล จะสิ้นเงินไปเท่าไร ?
15. ปูนซีเมนต์ราคาตันละ 300 บาท เขาแบ่งขายเป็นถุง ถุงละ 50 กิโลกรัม ในราคานปูนซีเมนต์ราคาถุงละเท่าไร ?
16. ผ้าขาวลายสอ 5 เมตรราคา 100 บาท ซอ 3 เมตรจะสิ้นเงินเท่าไร ?
17. กระป๋องไอหนึ่งมี 60 กิโลกรัม เป็นราคา 300 บาท ถ้าซื้อ 10 กิโลกรัม จะสิ้นเงินเท่าไร ?
18. ค่าใช้จ่ายสำหรับเด็กๆ ในโรงเรียน คิดแล้วคนละ 15 ชั่ง ต่อปี เดือนหนึ่งๆ เสียค่าใช้จ่ายเท่าไร ?
19. มะพร้าวหัวราคาร้อยละ 150 บาท ถ้าซื้อ 8 ผลราคาเท่าไร ?
20. ค่าโดยสาร รถไฟชั้นที่ 3 ไปใน ระยะทาง 800 กิโลเมตร เป็นเงิน 40 บาท ถ้าโดยสารรถไฟชั้นที่ 3 ไปในระยะทาง 120 กิโลเมตร จะต้องเสียค่าโดยสารเท่าไร ?
21. บิดาฉันทให้เขาเช่ามา 25 ไร่ เป็นเงิน 175 บาทต่อปี อีกรายหนึ่งให้เขาเช่า 60 ไร่ จะได้ค่าเช่าเท่าไร ?
22. ชาวนา 12 คน เกยข้าววันหนึ่งได้ 18 ไร่ ถ้ามีชาวนา 36 คน ช่วยกันเกยข้าววันหนึ่งจะเกยข้าวได้กี่ไร่ ?

23. ฝนตก 3 ชั่วโมงติดๆ กัน น้ำสูงขึ้นจากพื้นดิน 12 เซนติเมตร 6 มิลลิเมตร ชั่วโมงละครั้ง ชั่วโมง เมื่อฝนตกอยู่น้ำสูงขึ้นจากพื้นดินเท่าไร ?
24. ครอบครัวฉันรับประทานข้าวปุ้นหนึ่ง 10 กระสอบ กระสอบหนึ่งมี 6 ถัง เดือนหนึ่งๆ ต้องเปลืองข้าวกี่ถัง ?
25. ในการวิ่งแข่งระยะทาง 80 เมตร เด็กหญิงสำอางวิ่งถึงหลักชนะก่อนใครๆ ในเวลา 16 วินาที ถ้าเด็กหญิงสำอางวิ่งมา 10 วินาที จะมาได้ไกลเท่าไร ?

ใบยาสูบ

1. ต้นยาสูบ ปลุกกันไนไร่ที่ดินซุข แปลงสำหรับปลุกควร มีขนาดกว้าง 2 เมตร ยาว 10 เมตร เท่ากับ กว้าง 1 วา ยาว 5 วา พื้นที่ 1 ไร่ ทำแปลงสำหรับปลุกได้ 40-50 แปลง
2. พันธุ์เมล็ดยาสูบเพียง 2 ช้อนชา ไซ้เป็นพันธุ์ปลุกได้ 1 แปลง ถ้าจะปลุกยาสูบ 50 แปลง ต้องใช้พันธุ์กี่ช้อนชา ?
3. นายแสง ปลุกใบยาสูบ 10 ไร่ 2 งาน นายเสมอปลุก 14 ไร่ 2 งาน รวมพื้นที่ทั้งหมดกี่ไร่ ? และใช้พันธุ์กี่ช้อนชา ?
4. นายทองดีปลุกยาสูบ 600 แปลง แปลงหนึ่งยาว 60 เมตร กว้าง 2 เมตร แปลงละ 360 ต้น นายทองดีปลุกยาสูบกี่ต้น ?
5. ใบยาสูบราคากิโลกรัมละ 4 บาท เมื่อบ่มแล้ว ราคา

กิโลกรัมละ 20 บาท เมื่อได้หันเป็นขาเส้นแล้ว ราคา กิโล
กรัมละ 40 บาท

เหตุใดราคาใบยาสูบจึงเขยิบสูงขึ้นเรื่อยๆ

6. บุหรี่ทำด้วยใบยาสูบอย่างดี ขายเป็นปลอกมวนละ 40 สตางค์ บุหรี่ซองหนึ่งม 20 มวน บุหรี่นราคาของละ.....บาท บุหรี่ห่อหนึ่งม 10 ซอง ราคาทั้งห่อเท่าไร ?
7. คนที่สูบบุหรี่มวนละ 30 สตางค์ วันละ 20 มวน ถ้าสูบบุหรี่ 30 วัน จะต้องเสียเงินค่าบุหรี่เท่าไร ?
8. บุหรี่มีราคาแพง และผู้ที่สูบบุหรี่ได้ประโยชน์จากบุหรี่น้อย ผู้สูบบุหรี่ต้องมีรายได้มากๆ จึงควรสูบ

เล่นไล่เครื่องหมาย $+$, $-$, $\times$, $\div$

โจทย์ข้างล่างนี้ไม่มีเครื่องหมาย เธอจงคิดว่าต้องใช้ใส่เครื่องหมายอะไรลงไปจึงถูกต้อง เขียนใส่ลงเส้นกระดานแล้วคิดดูก่อน

1.	29	(?)	47	=	76
2.	838	(?)	247	=	591
3.	20	(?)	36	=	720
4.	80	(?)	20	=	4
5.	8	(?)	0	=	0
6.	645	(?)	78	=	723
7.	428	(?)	2	=	856
8.	180	(?)	18	=	10
9.	908	(?)	760	=	148
10.	61	(?)	4	=	244
11.	60	(?)	60	=	1
12.	70	(?)	10	=	7
13.	576	(?)	8	=	72
14.	7	(?)	7	=	49
15.	8	(?)	8	=	64
16.	170	(?)	35	=	135
17.	783	(?)	87	=	9
18.	975	(?)	970	=	5
19.	980	(?)	7	=	140
20.	134	(?)	25	=	3350

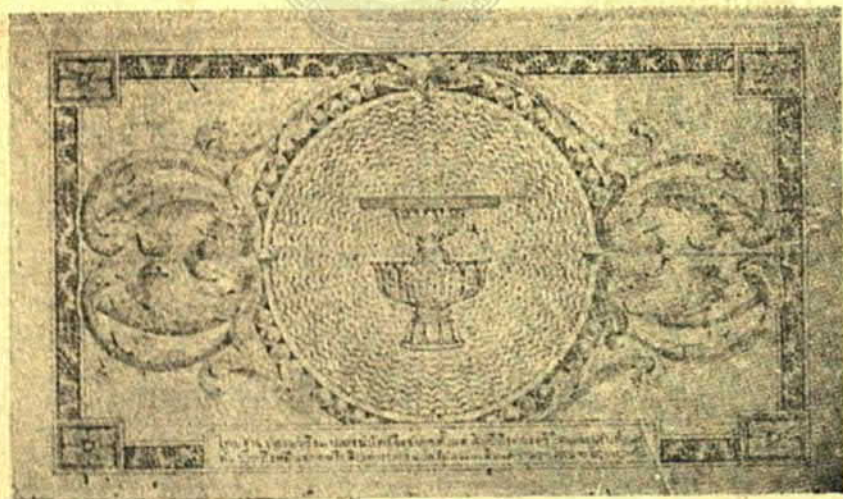
ออมสิน

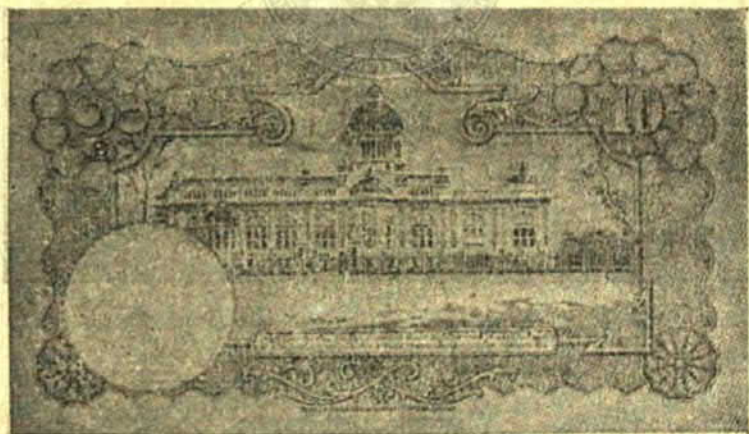
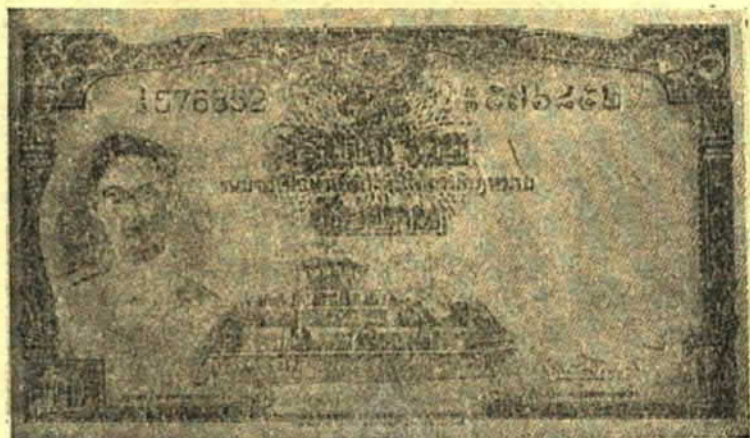
มะลิกับอุษาเป็นเด็กค่อนข้างกระหมัดกระหม่อม ทั้งสองคน
เรียนชั้นเดียวกันมาตั้งแต่ ป.1 ถึง ป.4 เขารู้จักเก็บสตางค์ไว้
ในกระป๋องออมสินที่บิดาเขาจัดไว้ให้ มะลิและอุษาเอาสตางค์
ใส่กระป๋องออมสิน 30 สตางค์ทุกๆ เป็นเมื่อกลับจากโรงเรียน
แล้ว

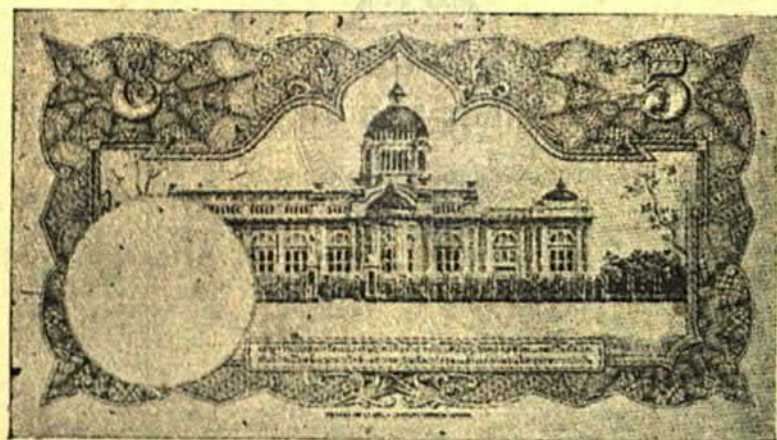
1. สัปดาห์หนึ่งเก็บเงินได้ 180 สตางค์ เดือนหนึ่งเก็บได้
7 บาท 20 สตางค์ ในเวลา 9 เดือน จะเก็บเงินได้เท่าไร?
2. ธนาคารออมสินมีสาขาทั่วทุกจังหวัด รับฝากเงินตั้งแต่
1 บาทขึ้นไป

3. มะลิมีเงินฝาก 400 บาท อุษามีเงินฝาก 500 บาท ถ้ามะลิฝากเงินเพิ่มปีละ 100 บาท และอุษาฝากเพิ่มปีละ 50 บาท อีกกี่ปีจึงจะมีเงินเท่ากัน ?
4. เด็ก ๆ เริ่มฝากเงินไว้ในธนาคารออมสินตั้งแต่เล็ก พอโตขึ้นก็เป็นคนมีเงินทองสำหรับจับจ่ายในสิ่งที่ตนต้องการ และเป็นหลักประกันที่ดีมาก
5. เรอมมีเงินฝากในธนาคารออมสินเท่าไร ?
6. ธนาคารออมสินคิดดอกเบี้ยให้ผู้ฝาก 100 บาท เป็นเงิน 2 บาท เมื่อครบปีหนึ่ง ธนุมีเงินในออมสิน 600 บาท เมื่อครบปีเขาจะได้ดอกเบี้ยเท่าไร ?
7. การเก็บเงินหรือออมทรัพย์สินไว้ มีประโยชน์อย่างไร ? จงตอบมาคนละข้อ

รูปธนบัตรไทย

เงินไทย ทำด้วยดีบุก

25 สตางค์

10 สตางค์

5 สตางค์

รูปธนบัตรอังกฤษ 1 ปอนด์ (ด้านหน้า)

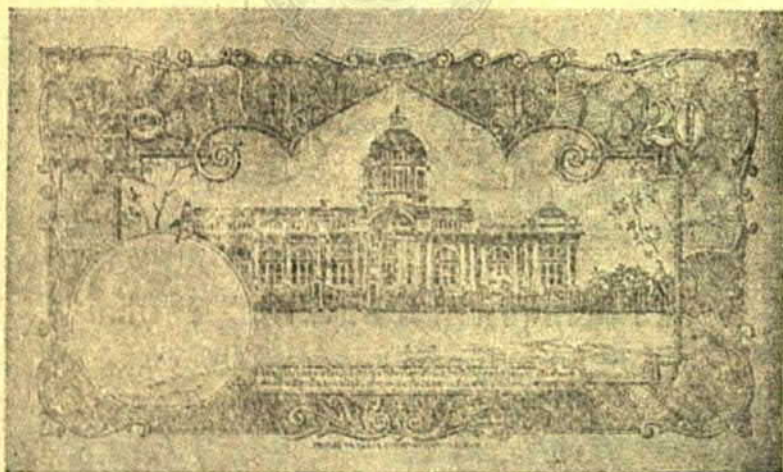

เงินอังกฤษทำด้วยเงิน 1 ชิลลิง

เงินอังกฤษทำด้วยทองแดง 1 เพนนี

รูปธนบัตรอเมริกา 1 ดอลลาร์ (ด้านหน้า)

เงินอเมริกาทำด้วยเงิน 1 ดอลลาร์

$\frac{1}{4}$ ดอลลาร์

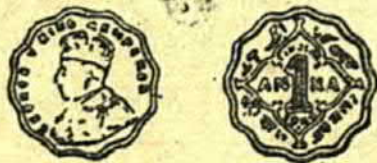
รูปธนบัตรอินเดีย - 1 รูปี (ด้านหน้า)

เงินอินเดียทำด้วยเงิน - 1 รูปี

เงินอินเดียทำด้วยทองแดง 1 แอณา

รูปธนบัตรสิงคโปร์ (มะลายู) 1 เหรียญ ด้านหน้า

เงินสิงคโปร์ทำด้วยเงิน 1 ดอลลาร์

เงินสิงคโปร์ทำด้วยทองแดง 1 เซนต์

รูปธนบัตรฮ่องกง

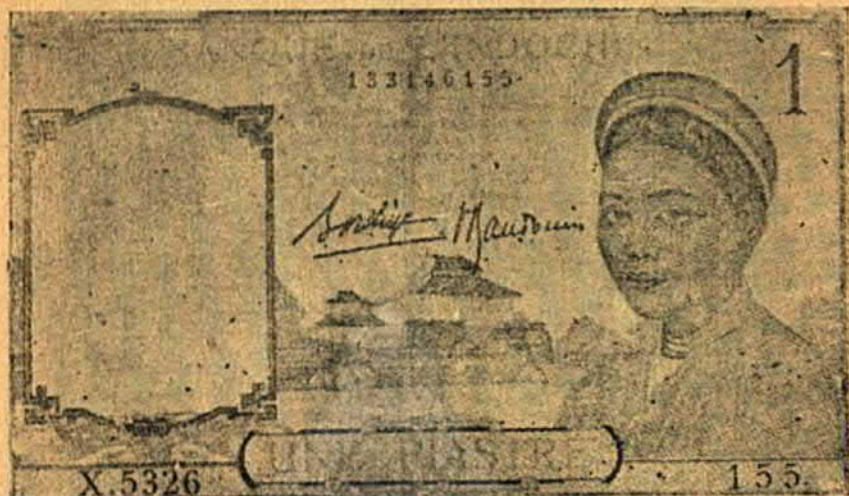

๑ เหรียญ (ด้านหน้า)

๑ เหรียญ (ด้านหลัง)

รูปธนบัตรอินโดจีน

1 เฟียสต์ (ด้านหน้า)

เงินอินโดจีนทำด้วยเงิน

1 เฟียสต์

รูปธนบัตรอินโดจีน

1 เพ็ชร์ (ด้านหลัง)

เงินอินโดจีนทำด้วยทองแดง

1 เซนต์

๘
บทที่ 10

ใบเสร็จรับเงิน

เหตุใดจึงต้องทำใบเสร็จรับเงิน ?

1. เพื่อให้รู้ว่า เจ้าของขายอะไรบ้าง และได้เงินเท่าไร.
2. คนขายของจะได้ทำการขายของโดยซื่อสัตย์สุจริต
3. เพื่อเป็นหลักฐานในการซื้อขาย เมื่อผู้ใดมาอ้างเป็นเจ้าของ
ของ ผู้ซื้อใบเสร็จรับเงินแสดงว่าซอของนั้นเป็นสิทธิ์
4. การซื้อขายทุกราย รัฐบาลกำหนดให้ผู้รับเงินปิดอากร—
แสตมป์ 10 สตางค์ ทุก ๆ 20 บาทที่รับเงิน แต่ถ้าต่ำกว่า 5 บาท
แล้ว ไม่ต้องปิดอากรแสตมป์

1	รูป อินเดีย	=	3.30	บาท
1	รูป ปากีสถาน	=	3.50	บาท
1	รูป พม่า	=	2.75	บาท
1	เปโซ (ฟิลิปปินส์)	=	6.00	บาท
1	เพียสต์ (อินโดจีน)	=	0.40	บาท
1	ดอลลาร์ (อเมริกา)	=	16.50	บาท
1	ปอนด์ (อังกฤษ)	=	45.00	บาท

แลกเปลี่ยนต่างประเทศ

1. ถ้าเงิน 3 บาท แลกเงินอินเดียได้ 1 รูป เงินไทย 60 บาท แลกได้กี่รูป ?
2. ถ้าเงิน 2.50 บาท แลกเงินพม่าได้ 1 รูป เงินไทย 70 บาท แลกได้เท่าไร ?
3. ถ้าเงิน 1 บาท แลกเงินอินโดจีนได้ 2 เพียสต์ 50 เซนต์ เงิน 60 บาท แลกได้กี่เพียสต์ ?
4. ถ้าเงิน 16.50 บาท แลกเงินอเมริกาได้ 1 ดอลลาร์ เงินไทย 99 บาท แลกได้กี่ดอลลาร์ ?
5. ถ้าเงิน 45 บาท แลกเงินอังกฤษได้ 1 ปอนด์ เงินไทย 180 บาท แลกได้กี่ปอนด์ ?
6. เงินอินเดีย 25 รูป แลกเงินไทยได้ 85 บาท เงิน 100 รูป แลกเงินไทยได้เท่าไร ?

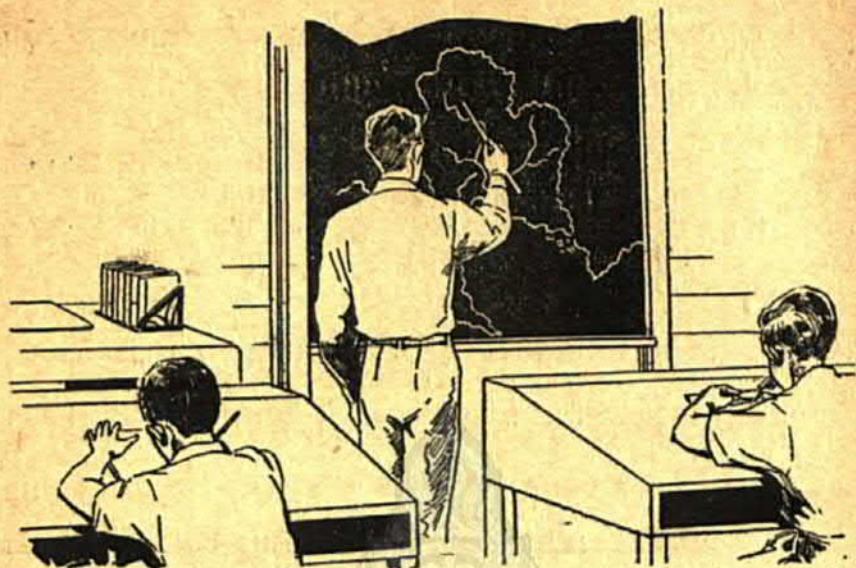
7. เงินพม่า 28 รูปี แลกเงินไทยได้ 100 บาท เงิน 70 รูปี
แลกเงินไทยได้เท่าไร ?
 8. เงินอินโดจีน 250 เพียส์ต์ แลกเงินไทยได้ 100 บาท
เงิน 1,000 บาท แลกได้กี่เพียส์ต์ ?
 9. เงิน 5 ดอลลาร์ แลกเงินไทยได้ 80 บาท เงิน 2,000 บาท
แลกได้กี่ดอลลาร์ ?
 10. เงิน 2 ปอนด์ 4 ชิลลิง แลกเงินไทยได้ 100 บาท เงิน
1,000 บาท แลกได้กี่ปอนด์
 11. เงินอังกฤษ 1 ปอนด์ แลกเงินอินเดียได้ 12 รูปี เงิน
1 รูปี แลกเงินอังกฤษได้เท่าไร ?
 12. เงินอเมริกา 1 ดอลลาร์ แลกเงินอังกฤษได้ 8 ชิลลิง
เงินอังกฤษ 1 ปอนด์ แลกได้กี่ดอลลาร์ ?
-

ข้อของต่างประเทศ

1. เชอองคิตราคาของต่างประเทศที่เราต้องการซื้อของ เปิด
คู่อตราที่มีอยู่ข้างต้น การสั่งซื้อของมาใช้นั้น ราคาข้อม
เยาว์กว่าซื้อจากห้างร้าน เพราะเหตุว่าห้างร้านคิดเอากำไรมาก
2. ขางนอกรถจักรยานที่บนั่ง เส้นละ 3 เหรียญ 50 เซนต์
คิดเป็นเงินไทยเท่าไร ?
3. รถจักรยานในประเทศอังกฤษราคาคันละ 7 ปอนด์ 10 ชิลลิง
คิดเป็นเงินไทยเท่าไร ?
4. ข้าวที่ส่งไปขายในสิงคโปร์ กระสอบละ 50 เหรียญ คิด
เป็นเงินไทยเท่าไร ?
5. กระสอบข้าวในอินเดียใบละ 1 รูปี 8 แอนนา คิดเป็นเงิน
ไทยเท่าไร ?
6. แพรอย่างดีในอินโดจีนเมตรละ 25 เฟิสต์ คิดเป็นเงิน
ไทยเท่าไร ?
7. จักรเย็บผ้าในอเมริกาคันละ 48 เหรียญ คิดเป็นเงินไทย
เท่าไร ?
8. ตะเกียงเจ้าพายุในอเมริกาดวงละ 8 เหรียญ 25 เซนต์ คิด
เป็นเงินไทยเท่าไร ?

9. ครูสั่งหนังสือจากอังกฤษมา เป็นเงิน 20 ปอนด์ 12 ชิลลิง ถ้าเขาคิดชิลลิงละ 3 บาท จะต้องจ่ายเงินเท่าไร ?
10. ร้านขายอาหารส่งเหล้ามาจากอินโดจีน เป็นเงิน 2,000 เฟยสค์ จะต้องส่งเงินไปเท่าไร ?
11. ส่งข้าวสารชนิดดีไปขายราคกระสอบละ 6 ปอนด์ 10 ชิลลิง จะได้เงินไทยเท่าไร ?
12. ส่งดิบูกไปขายยังสหรัฐอเมริกา ราคา กิโลกรัมละ 2 ดอลลาร์ 50 เซนต์ คิดเป็นเงินไทยเท่าไร ?

การ อาชีพ

1. นายบุญลือ หมั่นพินิจ ทำงานโรงงานมักสัน แผนกกลึง ได้ค่าจ้างชั่วโมงละ 190 สตางค์ ทำงานวันละ 9 ชั่วโมง สัปดาห์หนึ่งทำงาน 6 วัน เขาได้ค่าจ้างเท่าไร ?
2. นางสาวสุรางค์ วิไลลักษณ์ เป็นคนขายของที่ห้างประเสริฐสมัย ได้ค่าจ้างสัปดาห์ละ 80 บาท เดือนหนึ่งได้ค่าจ้างเท่าไร ?
3. เด็กชายทนงรับส่งหนังสือพิมพ์ ได้ค่าจ้างฉบับละ 5 สตางค์ เขาส่งหนังสือพิมพ์วันละ 150 ฉบับ เดือนนั้นเขาควรได้ค่าส่งหนังสือพิมพ์กี่บาท ?

4. ช่างตัดผมตัดผมวันหนึ่ง ๆ ได้ 15 คน กิดค่าตัดคนละ 3.50 บาท 7 วันได้ค่าจ้างตัดผมเท่าไร ?
5. นางสาวทับทิม อุทัยรุ่ง เป็นคนเก็บเงินร้านตัดผม “เลิศลอน” ได้เงินเดือน เดือนละ 600 บาท วันหนึ่ง ๆ เธอได้เงินเท่าไร ?
6. กรรมกร สามล้อได้ค่ารับจ้าง ส่งผู้โดยสาร วันละ 30 บาท เสียค่าเช่าวันละ 8 บาท 50 สตางค์ ในหนึ่งสัปดาห์เขาได้เงินเท่าไร ?
7. นายแสง เชี่ยวสร้าง ช่างไม้ได้ค่าแรงงานวันละ 30 บาท เขาทำงานสัปดาห์ละ 5 วันครึ่ง เดือนหนึ่งเขาได้ค่าจ้างเท่าไร ?
8. กรรมกรหลายแห่ง ทำงานเป็นชิ้นหรือสำเร็จเป็นสิ่ง ๆ ช่างเย็บเสื้อเชิ้ตได้ค่าจ้างโหลละ 84 บาท ช่างบางคนทำได้ 2 ตัว บางคนได้ 4 ตัว บางคนได้ 6 ตัว คนที่เย็บได้ 6 ตัว ได้เงินค่าจ้างมากกว่าคนที่เย็บได้ 2 ตัวกี่บาท ?
9. งานบางอย่างเป็นงานเหมา เช่น เก็บผลไม้, ดาษหญ้า ขุดถนน ทำของ เช่น ทำโลหะเงิน, ทอง, เหล็ก, ดิบุก จำพวกจอก, ขันเงิน, สายสร้อยทองคำ แก้วแห้วเหล็ก ค่าจ้างสุดแต่แต่ความยากง่าย และความรับผิดชอบมากหรือน้อย
10. เธอจงบอกครูว่า มีการจ้างงานกันอย่างไรอีก เธอชอบทำงานอะไร? เธอต้องการเงินใช้เดือนละเท่าไรจึงจะพอ?

ข้อของ

1. มะลิไปซื้อสบู่หอมที่ร้านสหกรณ์ ซึ่งบิดาเป็นสมาชิกอยู่
ของในร้านนั้นราคาข้อมเียวและสมาชิกได้ส่วนแบ่งด้วย มะลิ
ซื้อสบู่หอม 4 ก้อนราคาก้อนละ 1.80 บาท มะลิให้ธนบัตรใบละ
10 บาทไป จะได้เงินทอนเท่าไร ?
2. คนขายของห่อสบู่ให้มะลิ 4 ก้อน แล้วทอนเงินเป็น
ธนบัตรใบละ 1 บาท 2 ฉบับ กับเหรียญสองสลึง 1 เหรียญ
เหรียญสลึง 1 เหรียญ กับสตางค์อื่นละ 5 อีก 1 อัน
3. มะลิซื้อสบู่กี่บาท ? มะลิได้รับเงินทอนถูกหรือเปล่า ?
4. คนขายของทำใบรับเงินสดให้มะลิฉบับหนึ่ง

บ้านสหกรณ์อุดมถัณฑ์
 เลขที่ 12 ถนนราชมังคล์ เชียงใหม่
 ใบรับเงินสด เลขที่ 4291
 วันที่ 6 กรกฎาคม พ.ศ. 2496

จำนวน	รายการ	จำนวนเงิน	
		บาท	สต.
4 ก้อน	สับหอม	7	20
	รวมเงิน	7	20

เงิน เจ็ดบาทยี่สิบสตางค์
 ผู้ขาย อุดม

ลงชื่อ ผู้รับเงิน

5. ระบุไปซื้อของที่ร้านเหมือนกัน เขาซื้อน้ำปลา 2 ขวด
ขวดละ 2.25 บาท น้ำตาล 2 กิโลกรัม กิโลกรัมละ 4 บาท
และสับปะรด 12 ก้อน ก้อนละ 45 สตางค์
6. อูมาไปซื้อแปรงถูพื้น 2 อัน อันละ 1.75 บาท น้ำหอม
1 ขวด 7.50 บาท หวี 1 อัน 1.50 บาท ผ้าเช็ดหน้า 3 ผืน
ผืนละ 3 บาท
7. เธอจะทำใบเสร็จรับเงินสด ดังที่เขาให้ระบุ และ อูมา
นั้นมาให้ดู ?

บทที่ 9

เงินต่างประเทศกับเงินไทย

ทุกวันนี้ เงินเป็นสิ่งสำคัญมาก ใครมีเงินก็เปรียบเหมือน
มีแก้วสารพัดนึก เพราะเรานำไปซื้อหาสิ่งของที่ต้องการได้ตามใจ
ชอบ ทุกประเทศเขามีเงินตราใช้เฉพาะภายในประเทศ เช่น ประเทศ
ไทยก็มีเงินบาทและสตางค์ สหรัฐมีลาบาก็มีเหรียญและเซ็นต์ สห
รัฐอเมริกาก็มีเงินดอลลาร์และเซ็นต์ เป็นต้น ฉะนั้น เมื่อเรามีเงิน
ไทยเป็นบาท จะนำไปซื้อของในสิงคโปร์, อินเดีย หรืออเมริกา
เขาจะไม่ยอมขายของให้ เพราะว่าเขาไม่รู้จัก เช่นเดียวกับชาว
ต่างประเทศที่เข้ามาเมืองเรา เขาจะเอาเงินเหรียญ เงินปอนด์ เงิน
ดอลลาร์ มาซื้อสิ่งของจากห้างร้านไม่ได้ เพราะเราไม่รู้จัก เมื่อ
เป็นเช่นนี้จะทำอย่างไรกัน? เราต้องไปหาคนกลาง คือ ธนาคาร
ซึ่งมีเงินให้แลกตามต้องการ

เธอจงดูอัตราแลกเปลี่ยนเงินต่างประเทศกับเงินไทย ข้าง
ล่างนี้

(อัตราเมื่อ 1 ก.พ. 2496)

	ราคาขาย
1 เหรียญฮ่องกง	= 2.80 บาท
1 เหรียญสิงคโปร์	= 5.20 บาท

ตัวอย่างแบบพิมพ์

ใบเสร็จรับเงิน

จำนวน	รายการ	จำนวนเงิน	
		บาท	สต.
← 2 ซม. →		← 2 ซม. → ๒๐๐	← 1 ซม. → ๐๐

จำนวนเงิน

ผู้ขาย

.....

ผู้รับเงิน

.....

5.

ใบเสร็จรับเงินไม่มีขนาดที่แน่นอน โดยมากทำเป็นใบเล็ก ๆ ขนาด 10 × 15 ซม. (กว้าง 10 เซนติเมตร ยาว 15 เซนติเมตร)

เธอใช้หน้าสมุดเดี๋ยวกทำเป็นใบเสร็จ แล้วขีดเส้นให้มีย่อจำนวน 2 เซนติเมตร จำนวนเงินบาท 2 เซนติเมตร ช่องสตางค์ 1 เซนติเมตร

6.

เชอจงออกไปรับเงินสด

ก. ร้านขายยาเวชชประสิทธิ์ ขายยาไปเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2496 ยาแอสไพริน 1 หลอด 5 บาท ยาชาตุน้ำแดง 1 ขวด 6 บาท

ข. ร้านชำขายของเบ็ดเตล็ดหน้าตลาดใหม่ สงขลา ขายเมื่อ 15 กรกฎาคม 2496 น้ำตาล 2 กิโลกรัม 8 บาท สาเก ครึ่งกิโลกรัม 2.50 บาท ผักกาดดอง 1 กิโลกรัม 4.50 บาท

ค. โรงเรียนช่างเย็บหนัง ถนนราชดำเนิน กรุงเทพฯ ขายเมื่อ 1 กันยายน 2496 ขายรองเท้านักเรียนชาย 3 คู่ 150 บาท กระเป๋าใส่หนังสือ 3 ใบ 210 บาท

ง. ร้านค้าย่อยของกรมควบคุมการค้า กระทรวงพาณิชย์ เลขที่ 17 ถนนเจริญกรุง พระนคร ขายเมื่อ 3 พฤศจิกายน 2496 ข้าวสาร 1 กระสอบ 150 บาท น้ำตาล 2 กระสอบ 1,000 บาท

7.

ขายของได้ 20 บาท ปิดแสตมป์อากร 10 สตางค์ ขายของได้ 22 บาท ปิดอากรแสตมป์ 20 สตางค์ เพราะรับเงินเกินกว่า 20 บาท ต้องคิดเศษของ 20 บาท เป็นอากร 10 สตางค์

8.

เงินที่ได้รับ 360 บาท	ต้องปิดอากรแสตมป์ 1.80 บาท
เงินที่ได้รับ 1,150 บาท	ต้องปิดอากรแสตมป์ 5.80 บาท
เงินที่ได้รับ 80 บาท	ต้องปิดอากรแสตมป์ ? บาท
เงินที่ได้รับ 250 บาท	ต้องปิดอากรแสตมป์ ? บาท
เงินที่ได้รับ 400 บาท	ต้องปิดอากรแสตมป์ ? บาท

บทที่ 11

ใบสั่งของ

1. ห้างร้านและบริษัทที่มีกิจการใหญ่โต มักยอมผ่อนผันให้พ่อค้าของ เขาของไปใช้ ไปขายได้ก่อนชำระเงินสด ซึ่งเราเรียกกันว่า “ขายเชื่อ” “ซื้อเชื่อ” เขาขายเชื่อเฉพาะผู้ที่เขารู้จัก และมีฐานะค้ำเป็นทเชื่อถือได้
2. บิดาของเด็กชายประเสริฐ ชื่อ นายชาญ ช่างวิจิตร เป็นช่างไม้ เขาซื้อไม้, ดาบ, กระบอง, อีสุ, ชะเหม็ด, สหพาน จากห้างร้านใหญ่ โดยยังไม่ชำระเงินสดทันที เมื่อเดือนก่อน เขารับเหมาปลูกบ้าน และส่งสิ่งของมาหลายแห่ง เขาส่งขอไม้จากบริษัทไม้ไทย บริษัทไม้ไทยส่งของให้ และนำใบสั่งของไปให้ลงชื่อรับรองเป็นหลักฐาน บริษัทไม้ไทยจะได้เรียกเก็บเงินภายหลัง

ใบสั่งรับ

บริษัทไม้ไทย

ถนนราชดำเนิน พระนคร

วันที่ ... เดือน ... พ.ศ. 2496

ข้าพเจ้าได้ตกลงซื้อและรับสั่งรับตามบัญชีด้านล่างนี้ และได้
ตรวจสอบคุณภาพ จำนวนและราคา เป็นการถูกต้องแล้ว

จำนวน	รายการ	จำนวนเงิน	
		บาท	สต.
5	แผ่น ไม้เต็งรังขนาด 6 ม. x 6 ซม.	250	
20	แผ่น ไม้เต็งรังขนาด 6 ม. x 4 ซม.	200	
100	แผ่น ไม้ตะแบกขนาด 6 ม. x 2.5 ซม.	1500	
รวมเงิน		1950	

ลงชื่อ นาย ชัยวิจิตร ผู้รับรับ

วันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2496

3. บริษัทธนบุรีสถาปัตย์ ได้ส่งกระเบื้อง 1,800 แผ่น แผ่น
ละ 20 สตางค์ กระเบื้องกรอบ 30 อัน อันละ 4 บาท อิฐ
2,000 แผ่น ร้อยละ 20 บาท และ ปูนซีเมนต์ 10 ถุง ถุง
ละ 25 บาท
4. โรงเลื่อยไม้บำรุงมิตร คลองบางลำภู พระนคร ส่ง
ไม้ระแนง 10 มัด มัดละ 30 บาท ตาปู 2 หีบ หีบละ 200
บาท สังกะสี 5 แผ่น แผ่นละ 30 บาท
5. เรืองทำใบส่งของจากบริษัทธนบุรีสถาปัตย์ ส่งของ
ไปยังนายชาญ ช่างวิจิตร เมื่อ 6 มกราคม พ.ศ. 2496
6. เรืองทำใบส่งของจากโรงเลื่อยไม้บำรุงมิตร ส่งของ
ดังรายการข้างบนไปยังนายชาญ ช่างวิจิตร เมื่อ 6 มกราคม
พ.ศ. 2496
3. ให้ทำใบรับเงินสดของบริษัทธนบุรีสถาปัตย์ 1 ฉบับ
และ ทำใบรับเงินสดของโรงเลื่อยบำรุงมิตร 1 ฉบับ

ใบ ส่ง ของ และ ใบ เสรีจ รับ เงิน สด

1. บิดามารดาของเด็กหญิงอุไรวรรณ ตั้งร้านขายข้าวสาร ถ่าน และ น้ำปลา น้ำตาล ของแห่งอื่น ๆ เขาส่งของไป ให้ชาวบ้านแถบนั้น แล้วเก็บเงินใน 30 วัน คือ :-
 - ก. บ้านนายเทพ ฯ ส่งไปเมื่อ 1 พฤษภาคม 2496
ข้าวสาร 4 ถัง ถังละ 20 บาท น้ำตาลทราย 3 กิโลกรัม
กิโลกรัมละ 4 บาท ถ่าน 5 ถัง ถังละ 4 บาท พริก-
แห้ง 1 กิโลกรัม 6 บาท น้ำปลา 2 ขวด ขวดละ 2 บาท
หัวหอมแห้งครึ่งกิโลกรัม 2 บาท
 - ข. บ้านนางประกาย ฯ ส่งไปเมื่อ 2 พฤษภาคม 2496
ข้าวสาร 2 ถัง ถังละ 20 บาท ปลาแห้ง 5 กิโลกรัม
กิโลกรัมละ 6 บาท ถ่าน 3 ถัง ถังละ 4 บาท นม
กระป๋อง 1 โหล กระป๋องละ 4 บาท น้ำปลา 1 ขวด
ขวดละ 2 บาท
 - ค. บ้านนายอุดม ฯ ส่งไปเมื่อ 2 พฤษภาคม 2496
ข้าวสาร 2 กระสอบ กระสอบละ 145 บาท น้ำตาลปีบ
10 กิโลกรัม กิโลกรัมละ 3 บาท ถ่าน 12 ถัง ถังละ 4
บาท น้ำปลา 1 ไห ไหละ 45 บาท หัวหอมและหัว-
กระเทียม 15 บาท ปลากรอบ 12 ไม้ ไม้ละ 4 บาท

2. เด็กหญิงอุไรวรรณ เรียนชั้นประถมปีที่ 4 แล้ว บิดา
 เธอจึงให้เขียนใบส่งของไปทั้ง 3 ราย เธอจึงเขียนใบส่งของ
 ให้คู่ด้วย

3. พ่อสันเดือนแล้ว บิดาเด็กหญิงอุไรวรรณ ส่งใบเสร็จ
 รับเงินสดไปยังลูกค้า เธอจึงทำใบเสร็จรับเงิน 3 ฉบับ ตาม
 รายการข้างบนทั้ง 3 รายการ เก็บเงินเมื่อ 4 มิถุนายน 2496

4. การค้านี้มีลูกค้าอยู่ประมาณ 120 - 150 ราย แต่
 รายที่ขอประจำและชำระเงินปลายทางเดือนมีอยู่ 42 ราย เดือน
 หนึ่ง ๆ ได้กำไร 3,000 บาทเศษ

5. จงทำใบส่งของ เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2496
 และ ทำใบเสร็จรับเงิน เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2496
 ของร้านศึกษาภัณฑ์พาณิชย์ อาคาร 9 ถนนราชดำเนิน ขाय
 ให้แก่โรงเรียนอานวยวิทย์ ดังมีรายการแจ้งดังต่อไปนี้ :-

1. ฟุตบอล เบอร์ 3, 3 ลูก	150 บาท
2. ปิงปอง 5 ชุด ชุดละ 25 บาท	125 บาท
3. ห่วงยาง 6 อัน อันละ 6 บาท	36 บาท
4. รองเท้าวิ่ง 10 คู่ คู่ละ 50 บาท	500 บาท
5. รองเท้าฟุตบอล 11 คู่ คู่ละ 50 บาท	550 บาท

6. จงทำใบส่งของ เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน พ.ศ. 2496
 และ ทำใบเสร็จรับเงินเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ. 2496

ของร้านสมสมัยเฟอร์นิเจอร์ ขายให้แก่ นายอุดม เจริญการ
ดังมีรายการแจ้งดังต่อไปนี้ :-

1. โต๊ะและม้านั่ง 30 ชุด ชุดละ 100 บาท 3,000 บาท
2. ตู้ 3 ตู้ ตู้ละ 300 บาท 900 บาท
3. กระดานดำ 2 แผ่น แผ่นละ 100 บาท 200 บาท
4. โต๊ะครู 1 ชุด 400 บาท
5. โต๊ะปั่งปอง 2 ตัว ตัวละ 400 บาท 800 บาท

7. จงทำใบส่งของ เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2496
และ ทำใบเสร็จรับเงิน เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2496
ของห้างภิรมย์เภสัช หน้าวังบูรพา ขายให้แก่ นายอำนาจ
เรืองวิทย์ ดังมีรายการแจ้งดังต่อไปนี้ :-

1. ยาชาคุดน้ำแดง 3 โหล โหลละ 72 บาท 216 บาท
2. ยาปลิวพิการ 3 โหล โหลละ 60 บาท 180 บาท
3. แว่นตากันแดด 2 อัน อันละ 140 บาท 280 บาท
4. แว่นตาอ่านหนังสือ 1 อัน 160 บาท
5. น้ำมันบุกลีปดัส 6 ขวด ขวดละ 5 บาท 30 บาท

8. จงทำใบส่งของ เมื่อวันที่ 10 กันยายน พ.ศ. 2496
และ ทำใบเสร็จรับเงิน เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม พ.ศ. 2496
ของร้านนานาภัณฑ์ จังหวัดอุบลราชธานี ขายให้แก่ นายวิระ
อาจหาญ ซึ่งได้รับของและชำระเงินแล้ว ดังมีรายการดังนี้ :-

1. รองเท้า 2 คู่ ราคาคู่ละ 120 บาท
2. เสื้อเชิ้ต 6 ตัว ตัวละ 40 บาท
3. ถุงเท้า 6 คู่ คู่ละ 10 บาท
4. เสื้อยัด 5 ตัว ตัวละ 20 บาท
5. ผ้าเช็ดตัว 3 ผืน ผืนละ 30 บาท

9. จงทำใบส่งของ เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2496 และ ทำใบเสร็จรับเงิน เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2496 ของห้างสองอภิญญา, สงขลา ขายให้นางยุพิน เลอลักษณ์ ซึ่งได้รับสิ่งของและชำระเงินตามกำหนดนั้นแล้ว ดังมีรายการแจ้งดังต่อไปนี้ :-

1. หนอน 1 ที่ ขนาด 5 ฟุต 600 บาท
2. มุ้งขนาด 5 ฟุต (เม็ดพริกไทย) 1 หลัง 400 บาท
3. หมอน 2 ลูก ลูกละ 100 บาท
4. ผ้าปูที่นอน 2 ผืน ผืนละ 150 บาท
5. ผ้าห่มสักหลาด 3 ผืน ผืนละ 110 บาท

10. จงทำใบส่งของ เมื่อวันที่ 4 มกราคม พ.ศ. 2497 และ ทำใบเสร็จรับเงิน เมื่อวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2497 ของ ร้านขายยาเชียงใหม่โฮสเทล ถนนวิชยานนท์ เชียงใหม่ ขายให้นายคำตัน ณ ลำพูน ได้ชำระเงินเสร็จแล้วตามกำหนด

มีรายการแจ้ดังต่อไปนี้ :-

1. ยาแอสไพริน	1,000 เม็ด	40 บาท
2. ยากวินิน	1,000 เม็ด	50 บาท
3. ยาบำรุงโลหิต	4 โหล โหลละ	96 บาท
4. ยาหอม	500 ซอง ซองละ	2 บาท
5. ยาแก้ป่วง	50 ขวด ขวดละ	10 บาท

บทที่ 12

บัญชีเงิน

เรามีเงินหรือเปล่า ? ทุกคนมีเงินใช้มากบ้าง น้อยบ้าง ถ้าคิดเป็นเดือน ๆ หรือปี ๆ กันแล้ว คนหนึ่ง ๆ ใช้เงินหลายร้อย หลายพันบาท เธอทราบไหมว่า เธอใช้จ่ายในเดือนหนึ่ง ๆ เท่าไร ?

บัญชีเงินมีประโยชน์มาก เพราะว่าจดไว้แล้ว เธอจะทราบ รายได้ รายจ่ายของเธอ ทำให้เป็นคนมีระเบียบ รู้จักกระแหมัด กระแหม่ รู้ค่าของเงิน เด็ก ๆ หลายคน หาเงินได้จากการทำงาน หรือ ช่วยกิจการงาน ขายของจากสวนครัว มีพืช และ สัตว์เลี้ยง เป็นต้น

เด็กชายประเสริฐ บุญล้ำเลิศ เป็นเด็กขยัน กลับจากโรงเรียนแล้ว เขาก็ให้อาหารเป็ด, ไก่ ที่เลี้ยงไว้ รวม 60 ตัว มีเป็ด 40 ตัว ไก่ 20 ตัว เสริ่งแล้วกรดน้ำผักและถั่วที่ปลูกเอาไว้ทุกวัน เดือนหนึ่ง ๆ เขาขายไข่ได้ 300 บาท ขายผักได้ประมาณ 100 บาท

เงินที่เขาได้นั้น ถ้าได้มาด้วยความเหนื่อยยาก ก็ให้เกิด ความสำเร็จ ถ้าหากจับจ่ายสุรุ่ยสุร่าย และถ้าหากทำบัญชีเงินไว้แล้ว ก็จะช่วยให้รอบคอบในการใช้จ่ายเป็นอันมาก

การทำบัญชีต้องระวัง เขียนรายการสั้น เขียนตัวเลข ตรงหลัก และอ่านง่าย พยายามเขียนซ้ำ ๆ โดยไม่ขาดหรือลบ

เด็กชายประเสริฐ บุญล้ำเลิศ ทำบัญชีรับ-จ่าย

เด็กชายประเสริฐ บุญล้ำเลิศ มีรายได้จากการปลูกผัก และเลี้ยงเป็ด ไก่ เขาทำบัญชีรายรับ รายจ่าย ของเขาไว้เสมอ เริ่มทำมาตั้งแต่ปีก่อน เรืองจตุรบุณย์ที่เด็กชายประเสริฐ ทำไว้

รายรับ

พ.ศ. 2496		รายการ	จำนวนเงิน	
เดือน	วันที่		บาท	สต.
มกราคม	1	ขายลูกไก่ 15 ตัว	40	-
มกราคม	12	ขายไข่เป็ดไก่	150	-
มกราคม	17	ขายถั่วลิสงเตา	120	-
มกราคม	20	ขายเป็ด 5 ตัว	30	-
มกราคม	31	ขายไข่ไก่ไข่เป็ด	160	-
รวมเงิน			500	

รายจ่าย

พ.ศ. 2496		รายการ	จำนวนเงิน	
เดือน	วันที่		บาท	สต.
มกราคม	15	ซื้อวัว 2 กระสอบ	100	-
มกราคม	16	ซื้อพันธุ์ผักต่าง ๆ	20	-
มกราคม	16	จ่ายค่าอาหารสำหรับบ้าน	300	-
มกราคม	16	ไปตลาดพบเจตน์บง	10	-
มกราคม	30	ซื้อเสื้อผ้ากางเกง ๕ ชุด	30	-
		เงินคงเหลือออกไป	40	-
		รวมเงิน	500	-

1. เด็กชายประเสริฐ บุญล้ำเลิศ มีรายได้ในเดือนมกราคม
เท่าไร ?
2. เขาทำงานคอนเซ้าและคอนบ้าย คอนสายไปโรงเรียน
เขายังช่วยซื้ออาหารให้บิดามารดาได้ตลอดทั้งเดือน และสอบ
ไล่ได้ทุกปี

บัญชีรับจ่ายประจำเดือนกุมภาพันธ์ 2496

พ.ศ. 2496		รายการ	จำนวนเงิน	
เดือน	วันที่		บาท	สต.
กุมภาพันธ์	1	เงินคงเหลือยกมา	40	-
กุมภาพันธ์	1	รายส่งกักต หอม กะเทียม	140	-
กุมภาพันธ์	15	รายไร่	120	-
กุมภาพันธ์	18	รายลูกไก่ 30 ตัว	80	-
กุมภาพันธ์	20	รายไร่	150	-
รวมเงิน			530	-

3. เงินเหลือนี้น่าไว ?
4. ยอดบัญชีต้องบันทึก คือ เท่ากันทั้งสองฝาก
5. เปรียบเทียบบัญชีของ ค.ช.ประเสริฐ ในเดือน กุมภาพันธ์
ต่อมา

พ.ศ. 2496		รายการ	จำนวนเงิน	
เดือน	วันที่		บาท	สต.
กุมภาพันธ์	1	ซื้อปืบเปล่า 2 ปืบ	20	-
กุมภาพันธ์	16	จ่ายค่าอาหารสำหรับบ้าน	300	-
กุมภาพันธ์	18	ไปดูภาพยนตร์กันนึ่ง	12	-
		ซื้อหนังสืออ่านเล่น 2 เล่ม	18	-
		เงินคงเหลือยกไป	180	-
รวมเงิน			530	-

บัญชีทรัพย์สิน และ บัญชี รับ - จ่าย

เรื่องทำบัญชีทรัพย์สิน ของ :-

1. นายหาญ สุขยิ่ง

ที่ดิน 100 ตารางวา	ตารางวาละ 100 บาท
บ้านหลังคาทรงปั้นหยา 1 หลัง	10,000 บาท
เครื่องเรือน	4,000 บาท
เครื่องครัว	1,000 บาท
เงินสด	6,000 บาท
2. นางเพิ่มสุข วิริยะกิจ

ตึกแถว 2 ห้อง	20,000 บาท
สินค้าคงเหลือ	15,650 บาท
ตู้, โต๊ะ, เครื่องใช้	7,000 บาท
เงินสด	5,000 บาท
3. นายประสาน ชูเกียรติ

สวน 1 ไร่	20,000 บาท
บ้าน 1 หลัง	5,000 บาท
เงินสด	30,000 บาท
โรงทำน้ำตาลมะพร้าว	60,000 บาท
4. นายวิเศษ เจนทะเล

ที่ดิน	20,000 บาท
อวน	20,000 บาท

เรือโป๊ะ 2 ลำ

6,000 บาท

โป๊ะ 3 โปะ

70,000 บาท

เรื่องทำบัญชี รับ - จ่าย ข้างล่างนี้ ให้เป็นผลสำเร็จลง
โดยเรียบร้อย

5. บัญชีรับ - จ่าย ของ ด.ช. ทนง ศักดิ์สง่า

เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2496 วันที่ 7 ขายผักไค้ 19 บาท
 วันที่ 15 ขายไข่ไค้ 24 บาท
 วันที่ 20 ขายไก่ 3 ตัว 18 บาท
 วันที่ 25 ค่ารับใช้เพื่อนบ้าน—

ไปจ่ายของ 30 บาท

วันที่ 30 ผู้ปกครองให้ 45 บาท
 วันที่ 3 ขอหนังสือเรียน 20 บาท
 วันที่ 10 ขอกางเกงและเสื้อ

1 สำหรับ 35 บาท

วันที่ 18 ค่าอาหารไก่ 12 บาท
 วันที่ 30 ค่าขนมตลอด—

เดือน 30 บาท

วันที่ 30 ใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด 10 บาท

6. บัญชีรับ - จ่าย ของ ด.ญ. ผลกามาศ

เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2496 วันที่ 1 บิดาให้เงินค่าขนม 60 บาท
 วันที่ 2 ขายผักต่าง ๆ 40 บาท

วันที่ 3	เย็บเสื้อได้ค่าจ้าง	12 บาท
วันที่ 15	ขายผักต่าง ๆ	30 บาท
วันที่ 20	ขายดอกไม้	15 บาท
วันที่ 2	ซอเปีย	11 บาท
วันที่ 5	ซอขายน้ำแมลง	
	1 กระป๋อง	12 บาท
วันที่ 16	จ่ายค่าขนม	16 บาท
วันที่ 19	ซอผ้าตัดเสื้อ 3 เมตร	24 บาท
วันที่ 30	เสียค่าอาหาร	
	ประจำเดือน	45 บาท

7. บัญชี รับ - จ่าย ของ เด็กชายสุนทร เปรมสุข		
เดือน กันยายน พ.ศ. 2496	วันที่ 2	บิดาให้เงิน 100 บาท
	วันที่ 15	ได้ค่าจ้างขายของ 50 บาท
	วันที่ 18	ได้ค่ารางวัลเฝ้าบ้าน 10 บาท
	วันที่ 25	ขายของเบ็ดเตล็ด, ขวด, กระดาษเก่า 40 บาท
	วันที่ 30	ได้ค่าจ้างขายของ 50 บาท
	วันที่ 1	จ่ายค่าหนังสือ - อ่านเล่น 12 บาท
	วันที่ 13	จ่ายค่าขนม 2 สัปดาห์ 30 บาท
	วันที่ 15	ค่าอาหารกลางวัน ที่โรงเรียน 15 บาท

วันที่ 18 ค่าดูภาพยนตร์กับน้อง 6 บาท

วันที่ 30 ค่าซื้อของใช้ 18 บาท

8. จงทำบัญชี รับ - จ่าย ประจำเดือน กรกฎาคม พ.ศ.
2496 ของ ห้างไทยรุ่ง จำกัด จังหวัดนครสวรรค์
ดังมีรายการแจ้งต่อไปนี้ :-

วันที่ 5	กรกฎาคม	ซื้อสินค้ามาใส่ร้าน	500 บาท
วันที่ 9	กรกฎาคม	รับเงินจากลูกค้า	400 บาท
วันที่ 10	กรกฎาคม	ขายของในเวลา 10 วัน	600 บาท
วันที่ 15	กรกฎาคม	จ่ายค่าเช่าร้าน	200 บาท
วันที่ 17	กรกฎาคม	เสียค่าใช้จ่ายสำหรับร้าน	300 บาท
วันที่ 20	กรกฎาคม	ขายของในเวลา 10 วัน	800 บาท
วันที่ 23	กรกฎาคม	เสียค่าขนส่ง 5 คราว	400 บาท
วันที่ 28	กรกฎาคม	ขายของในเวลา 10 วัน	700 บาท
วันที่ 28	กรกฎาคม	จ่ายค่าจ้างคนขายของ	1,000 บาท
วันที่ 31	กรกฎาคม	รับเงินจากลูกค้า	250 บาท

9. จงทำบัญชี รับ - จ่าย ประจำเดือน มีนาคม พ.ศ.
2496 ของ ร้าน ทรงนิยม จังหวัดนครราชสีมา
ดังมีรายการแจ้งต่อไปนี้ :-

วันที่ 1	มีนาคม	จ่ายให้ลูกจ้างสองคน คนละ	480 บาท
วันที่ 1	มีนาคม	จ่ายค่าเช่าร้าน, ค่าแรงไฟฟ้า	240 บาท
วันที่ 5	มีนาคม	ได้ค่าจ้างตัดเสื้อ	552 บาท
วันที่ 10	มีนาคม	ได้ค่าจ้างซ่อมเสื้อ	115 บาท

วันที่ 15	มกราคม	จ่ายค่าอาหารครึ่งเดือน	500 บาท
วันที่ 15	มกราคม	ขายเสื้อสำเร็จรูป 5 โหล โหลละ	288 บาท
วันที่ 25	มกราคม	ได้ค่าจ้างตัดเสื้อ 7 ชุด ชุดละ	65 บาท
วันที่ 27	มกราคม	ซอผ้ามา 2 พัน พันละ	356 บาท
วันที่ 30	มกราคม	จ่ายค่าอาหารครึ่งเดือนหลัง	500 บาท
วันที่ 31	มกราคม	ขายเสื้อผ้าตลอดเดือน	1,200 บาท

10. จงทำบัญชี รับ - จ่าย ประจำเดือน มกราคม พ.ศ.

2497 ของ หมอวิทย์ เรืองเวช จังหวัดพังงา

ตั้งรายการแจ้งต่อไปนี้ :-

วันที่ 1	มกราคม	จ่ายค่าล้างรถ, น้ำมันรถ	400 บาท
วันที่ 1	มกราคม	จ่ายค่าคนขับรถ, คนรับใช้	950 บาท
วันที่ 2	มกราคม	จ่ายให้นางพยาบาล 3 คน คนละ	600 บาท
วันที่ 10	มกราคม	ได้รับเงินจากคนไข้ 5 ราย รวม	7,000 บาท
วันที่ 15	มกราคม	ได้รับค่าตรวจคนไข้ 12 ราย รวม	240 บาท
วันที่ 20	มกราคม	จ่ายค่าอุปกรณ์ต่าง ๆ และ ยา	15,000 บาท
วันที่ 25	มกราคม	ขายยาไปตั้งแต่ต้นเดือน	8,000 บาท
วันที่ 28	มกราคม	ได้ค่าตรวจคนไข้ 10 ราย รวม	200 บาท
วันที่ 30	มกราคม	ได้รับค่ารักษาคคนไข้ 7 ราย	9,000 บาท
วันที่ 31	มกราคม	ค่าอาหารประจำเดือนมกราคม	5,000 บาท

บทที่ 13

โจทย์ระคน

- .1. -

1. $(572 + 483 - 629) \div 71 \times 35 = ?$
2. ซื้อเสื้อจากจังหวัดจันทบุรี 7 ผืน เป็นเงิน 252 บาท จะต้องขายผืนละเท่าไร จึงจะได้กำไร 133 บาท ?
3. นักเรียนชั้นประถมปีที่ 4 มี 45 คน คิดอายุรวมทั้งหมด 472 ปี 6 เดือน เฉลี่ยแล้ว นักเรียนคนหนึ่ง ๆ อายุเท่าไร ?
4. จงคูณเลข ด้วยวิธีแบ่งตัวคูณ :-

$$201 \times 66 \quad ; \quad 98 \times 35$$
5. เสาไฟฟ้าสูง 3 เมตร มีเงายาว 5 เมตร ถ้าขณะนั้นเงาของตึกยาว 15 เมตร ตึกสูงกี่เมตร ?

- .2. -

1. $264 \div 66 \times 13 = ?$
2. ไข่เป็ดราคา 4 ฟอง 1 บาท ไข่ 100 ฟอง เป็นเงินเท่าไร ?
3. นักเรียนเล็ก ๆ คนหนึ่งเดินไป 150 ก้าว เขาก้าวยาว 1 ฟุต 3 นิ้ว เขาเดินไปเป็นระยะทางเท่าไร ?
4. นักเรียนคนหนึ่ง มีสตางค์อยู่ในกระป๋องออมสิน 48 บาท 2 สตึง

เป็นสตาจค์อันละสิบทั้งนั้น เชอทราบใหม่ว่าเขาเก็บสตาจค์ไว้ได้อีก ?

5. ฉันทมีอายุอ่อนกว่ามารดา 20 ปี และ มารดาฉันทมีอายุอ่อนกว่าบิดาฉันท 5 ปี เดียวกับบิดาอายุ 37 ปี ฉันทอายุได้เท่าไร ?

— .3. —

- $3 \times 18 \div 9 + 7 = ?$
- รถม้าคันหนึ่งกับม้า 2 ตัว ราคา 2,450 บาท รถม้าราคา 950 บาท ม้าราคาตัวละเท่าไร ถ้ามีม้าตัวหนึ่ง ๆ มีราคาเท่ากัน?
- ฉันทซื้อมะม่วงราคา 6 ผล เป็นเงิน 1 บาท กับมังคุด 4 ผล เป็นเงิน 1 บาท ฉันทซื้ออย่างละ 12 ผล แล้วให้เงินแม่ค้าไป 20 บาท จะได้รับทอนเท่าไร ?
- ไหใบหนึ่งจุน้ำปลา 32 ขวด ขนาดขวดจุขวดละ 7 คล. 5 ชล. ไหใบนี้จุกลิตร ?
- รถไฟแผ่นดินออกจากกรุงเทพ ฯ ไปเมื่อเวลา 07.00 น. ถึงจังหวัดพิษณุโลก เวลา 20.00 น. ระยะทางระหว่างกรุงเทพ ฯ — พิษณุโลก 390 กิโลเมตร รถไฟไปได้ชั่วโมงละเท่าไร ?

— .4. —

- จงทำให้เป็นผลสำเร็จ :— $625 \div 25 + 18 \times 15$
- เมื่อบุตรเกิด บิดาอายุได้ 28 ปี เดียวกับบุตรอายุได้ 18 ปี

อยากทราบว่ เด็วนี้มีอายเท่าไร ?

3. มะนาวราคา 20 ผล 1 บาท, ส้มราคา 4 ผล 1 บาท ฉั
ซอมาอย่างละ 100 ผล แล้วส่งธนบัตรชนิดใบละ 100 บาท
ให้คนขาย ฉัจะได้รับทอนเท่าไร ?

4. จงคูณเลขต่อไปนี้ ด้วยวิธีแยกแฟคเตอร์ :-

(ก) 112×15

(ข) 71×15

5. ชาวนามเงินอยู่ 5,600 บาท ขายควายไป 6 ตัว ตัวละ
2,400 บาท แล้วเอาเงินไปซื้อที่นา 20 ไร่ ราคาไร่ละ 800
บาท จะยังเหลือเงินอยู่เท่าไร ?

- .5. -

1. $345 \times 95 \div 57 - 342 + 618 = ?$

2. 20 เส้น 18 วา 2 ศอก 1 กืบ เป็นกี่กบ ?

3. ที่ดินของฉันราคา 4,580 บาท และบ้านของฉันราคา 8,500
บาท ถ้าฉันขายทั้งบ้านและที่ดินไปรวมเป็นเงิน 17,500 บาท
ฉันจะได้กำไรเท่าไร ?

4. ชาวนา 12 คน เก็วข้าวแล้วใน 16 วัน ถ้าชาวนา 36 คน
เก็วข้าวฉัน จะแล้วในกี่วัน ?

5. มีส้มอยู่ 1,000 ผล ขายไปครั้งแรกมากกว่าครั้งที่สอง 50 ผล
ขายไปครั้งที่สองมากกว่าครั้งที่สาม 80 ผล ถ้าขายครั้งที่สาม
เป็นจำนวน 200 ผล จะยังเหลือส้มอีกกี่ผล ?

- .6. -

1. จงทำให้เป็นผลสำเร็จ :-
 $(5 + 2 + 6) \times (7 + 8 - 3) \div 6 + 10$
2. โรงเรียนแห่งหนึ่งมีนักเรียน 100 คน ได้รับแบ่งนมจากสหประชาชาติ ถังหนึ่งหนัก 100 กิโลกรัม ครูจึงให้นักเรียนรับประทาน คนหนึ่งวันละ 50 กรัม อยากทราบว่า ถังนี้แบ่งนมนี้จะหมด ?
3. จงทำ 5 เส้น 7 วา 2 ศอก ให้เป็นมาตราเมตริก
4. เลข 3 จำนวน รวมกันได้ 1157 จำนวนที่สองมากกว่าจำนวนที่หนึ่ง 148 จำนวนที่สามมากกว่าจำนวนที่สองอยู่ 96 จงหาเลขทั้งสามจำนวน
5. ถิ่นขายนา 2 แปลง แปลงที่หนึ่งได้เงิน 42,000 บาท, แปลงที่สอง 27,000 บาท แล้วเอาเงินนี้ไปซื้อสวนได้ 23 ไร่ อยากทราบว่า ราคาที่สวนไร่ละเท่าไร ?

- .7. -

1. $25 - 36 \div 9 + 2 = ?$
2. บิดาฉันซื้อที่นา 25 ไร่ เป็นเงิน 62,500 บาท ถ้าซื้อ 10 ไร่ เป็นเงินเท่าไร ?
3. สวนสั้เหลี่ยม กว้าง 4 เส้น, ยาว 5 เส้น เอาสวดหนามขึงล้อมทุกด้าน ด้านหนึ่ง ๆ มีสวดขึง 5 สาย จะสั้นสวดกี่เส้น ?
4. เลขจำนวนหนึ่ง เมื่อเอา 15 หาร ได้ 25 กับเศษ 5 ถ้าเอา 19 หาร เลขจำนวนนั้นจะได้เท่าไร ?

5. ฉันเอาเศษผ้าพันล้อรถจักรยานของฉัน แล้วขี้ออกจากโรงเรียน
ไปบ้าน นับดูล้อหมุนได้ 720 รอบ ก็พอดีถึงหน้าบ้าน และ
วัดวงล้อได้ 7 ฟุต 4 นิ้ว เธอจึงคิดว่า บ้านฉันอยู่ห่างจาก
โรงเรียนกี่หลา ?

— .8. —

1. $(634 - 436) + (738 - 387) = ?$
2. น้ำปลาดีไหหนึ่งมี 25 ลิตร ราคา 150 บาท เมื่อเอาน้ำเต็ม
ลงไป 3 ลิตร แล้วขายลิตรละ 7 บาท จะได้กำไรทั้งหมดกี่บาท?
3. ผ้าขนอ้างหินราคาถูกละ 480 บาท ถ้าเธอซื้อเพียง 3 ผืน
จะสิ้นเงินเท่าไร ?
4. แม่ฉันจะขายแหวนเพชรวงหนึ่ง มีผู้ซื้อ 680 บาท แม่ฉันว่า
ขาดทุน ถ้าขายเพิ่มกว่านั้นอีก 120 บาท ก็พอดีทุน แหวน
วงนั้นราคาเท่าไร ?
5. ไข่เบ็ดฟองละ 45 สตางค์ ถ้าซื้อเป็นร้อย ขายร้อยละ 38
บาท ถ้าซื้อมาห้าร้อย แล้วขายปลีกไปตามราคานั้น จะได้
กำไรเท่าไร ?

— .9. —

1. $(572 + 482 - 502) \div 46 \times 35 = ?$
2. เสื่อกางเกง 6 ชุด ราคา 180 บาท มีเงิน 240 บาท
ได้กี่ชุด ?

3. เงินไทย 3 บาท 50 สตางค์ เท่ากับเงินอินเดีย 1 รูปี ถ้ามีเงินอยู่ 900 บาท จะแลกเงินอินเดียได้เท่าไร ?
4. ระยะทางจากสถานี ก. ถึง สถานี ข. ยาว 15 กม. 286 ม. จากสถานี ข. ถึง สถานี ค. 35 กม. 85 ม., จากสถานี ค. ถึง สถานี ง. 41 กม. 5 ม. จงหาระยะทางจากสถานี ก. ถึงสถานี ง. ยาวเท่าไร ?
5. เนื้อหมู 20 กก., เนื้อวัว 12 กก. ราคา 180 บาท ถ้าเนื้อหมู กก. ละ 6 บาท เนื้อวัวราคากิโลกรัมละเท่าไร ?

- .10. -

1. $65 \times 19 - 570 \div 19 = ?$
2. เป็ด 3 ตัว มีราคาเท่ากับไก่ 2 ตัว ถ้าเป็ดตัวหนึ่งราคา 6 บาท ไก่ตัวหนึ่งราคากี่บาท ?
3. เด็กหญิงวนิดา มีเงินฝากธนาคารออมสินอยู่แล้ว 75 บาท 2 สลึง 15 สตางค์ พอสิ้นปีฝากเงินไว้ได้ 100 บาท พอเด็กหญิงวนิดาฝากเงินเพิ่มเท่าใด ?
4. ขณะฝนตก ฉันทันเห็นฟ้าแลบ 10 วินาที จึงได้ยินเสียงฟ้าผ่า ถ้าเสียงผ่านไป 330 เมตร ในเวลา 1 วินาที ฉันทันอยู่ห่างจากที่ฟ้าผ่าไปไกลเท่าไร ?
5. สมุดปกอ่อนราคา 3 เล่ม ต่อ 1 บาท ฉันทันต้องการสมุดไทยครึ่ง จะต้องขอเป็นเงินเท่าไร ?

๑.35

องค์การการศาสนา

พิมพ์ที่โรงพิมพ์ตรัสภา

นายกำธร สัตถกุล พิมพ์และโฆษณา

๑๐ กรกฎาคม ๒๔๙๖